

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Uudenmaan liiton talousarvio ja toimintasuunnitelma vuodelle 2025 Taloussuunnitelma vuosille 2025–2027

Uudenmaan liiton julkaisu D 114 - 2024

Uudenmaan liiton julkaisu D 114 – 2024
ISSN 1236-4096

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Helsinki-Uusimaa Regional Council

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki • Finland
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi • [@Uudenmaanliitto](https://www.instagram.com/Uudenmaanliitto)

Sisällys

Maakuntajohtajan katsaus	4
1. Yleisperustelut.....	5
1.1 Strategiset lähtökohdat.....	5
1.2 Maakunnan tilastollinen katsaus	7
1.3 Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella	15
1.4 Riskien hallinta suunnittelukaudella	16
1.5 Taloudelliset lähtökohdat.....	17
1.6 Talousarvion sitovuus ja seuranta.....	17
1.7 Tilivelvollisuus.....	19
2. Käyttötalousosa.....	20
2.1 Varsinaisen toiminnan sitovat vuositavoitteet vuodelle 2025.....	20
2.2 Aluekehityksen suunnittelu ja ohjaus	21
2.3 Alueidenkäytön suunnittelu ja ohjaus.....	23
2.4 Vaikuttaminen ja viestintä.....	24
2.5 Hallintopalvelut	26
2.6 Helsinki EU Office.....	27
2.7 Vuonna 2025 toteutettavat projektit.....	28
2.8 Käyttötalousosan yhteenveto	29
3. Tuloslaskelmaosa.....	30
3.1 Tuloslaskelma, tulosryhmät.....	30
3.2 Tuloslaskelma, varsinainen toiminta	31
3.3 Taloussuunnitelma 2025–2027, varsinainen toiminta.....	32
3.4 Investointiosa, varsinainen toiminta	32
3.5 Rahoituslaskelma	33
3.6 Jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2025.....	34

Maakuntajohtajan katsaus

Uudenmaan liitto on vuodesta 2024 alkaen entisestään vahvistanut toimintansa strategiaperusteisuutta. Uusimaa-ohjelman strategisten kärkitavoitteiden ja painopisteiden toteuttaminen muodostaa suunnan liiton kaikelle toiminnalle. Koko Suomen uusiutumisen, hyvinvoinnin ja elinvoimaisuuden kannalta on ratkaisevan tärkeää, että Uusimaa onnistuu maakuntaohjelmansa mukaisesti olemaan ympäristöviisas, menestyvä ja onnellisten Uusimaa nyt ja tulevaisuudessa.

Toiminnan entistä vahvempi strategiaperusteisuus näkyy myös Uudenmaan liiton vuoden 2025 talousarvion sitovissa vuositavoitteissa, jossa strategisten painopisteiden eteen tehtävä työ on viety konkreettiselle tasolle.

Maakuntamme kunnat eivät ole samasta muotista. Mukaan mahtuu urbaaneja kaupunkeja ja rauhallisia maaseutukuntia. On ripeästi kasvavia kaupunkeja, mutta myös kuntia, joissa väki vähenee ja ikääntyy. Uudenmaan hyvään tulevaisuuteen liittyvät ratkaisut löytyvät siis hyvin moninaisesta paletista, mikä on maakuntamme rikkaus ja voimavara. Uudenmaan liiton tärkeimpiin rooleihin kuuluu olla kuntayhteistyön ja muiden Uudenmaan kannalta tärkeiden yhteistyöverkostojen aktiivinen ylläpitäjä ja rakentaja.

Uudenmaan liitto toteutti noin neljän vuoden välein tehtävän sidosryhmäkyselyn tänä syksynä. Sidoryhmäkyselyiden tarkoituksena on ollut tiedustella keskeisiltä sidosryhmiltä mielipidettä palvelukyvyistämme sekä toimintamme vaikuttavuudesta. Kyselytulokset pitkälti vahvistivat, että Uudenmaan liiton toiminnan kehittämisen suunta on ollut oikea. Vastaajat pitivät tiivistä kunta- ja alueellista yhteistyötä sekä kuntien välistä yhteisymmärrystä Uudenmaan keskeisenä menestystekijänä. Vastaajat odottavat myös Uudenmaan liitolta strategista johtajuutta koko maakunnan kehittämisessä, proaktiivista ja vahvaa maakunnallista edunvalvontaa ja keskeistä roolia EU-yhteistyön fasilitoinnissa.

Uudenmaan liiton vastuualueilla on käynnistynyt ohjelma- ja kaavoitustyö, joka leimaa Uudenmaan liiton toimiston työtä vuonna 2025. Uusimaa-ohjelma päivitetään vuosiksi 2026–2029 yhteistyössä kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Innovatiivisen vihreän siirtymän VISIO-kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma tavoitteineen asetetaan nähtäville ja kaavaluonnos valmistellaan syksyn aikana. Uusimaa-ohjelman päivitys ja VISIO-kaavaa tehdään rinnakkain ja yhdessä.

Kuntien jäsenmaksuosuuksien kokonaiskertymää pudotettiin vuodelle 2021 väliaikaisesti COVID-19-pandemian johdosta 5% ja tämän jälkeen maksuosuuskertymä on pidetty tällä alennetulla tasolla. Taloussuunnittelun laadinnan lähtökohtana on myös tulevalle vuodelle ollut, että kuntien jäsenmaksuosuuksia ei nosteta. Taloussuunnitelmakauden aikana liiton taloutta ja toiminnan painopisteitä tullaan tarkastelemaan ja haetaan kustannustehokkuutta. Uudenmaan liiton vuoden 2025 talousarvio on laadittu 263 000 euroa alijäämäisenä.

On ollut suuri ilo ja kunnia toimia Suomen veturimaakunnan maakuntajohtajana nyt kokonaisen vuoden. Haluankin esittää lämpimät kiitokseni päättäjillemme, omistajakunnillemme, Uudenmaan liiton henkilöstölle ja sidosryhmillemme äärimmäisen hyvästä yhteistyöstä.

Tuija Telén, maakuntajohtaja

1. Yleisperustelut

1.1 Strategiset lähtökohdat

1.1.1 Uuden Uusimaa-ohjelman strategiset lähtökohdat

Nykyinen Uusimaa-ohjelma strategisine kärkineen (hiilineutraalisuus, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI) ja työllisyys) on voimassa vuoden 2025 loppuun. Uusi Uusimaa-ohjelma 2026–2029 valmistellaan maakuntavaltuuston hyväksyttäväksi vuoden 2025 aikana. Maakuntaohjelma sisältää maakunnan vision, kehittämisen painopisteet ja tavoitteet sekä ympäristövaikutusten arvioinnin. Tutkimus- ja innovaatiotoimintaa linjaava älykkään erikoistumisen strategia integroidaan myös osaksi asiakirjaa.

Uusimaa-ohjelma laaditaan alueiden kehittämisen lainsäädäntöä ja työ- ja elinkeinoministeriön ohjeita noudattaen. Ohjelman 2026–2029 valmistelussa huomioidaan niin globaalin ja EU-tason kuin kansallisen, maakunta- ja kuntatasonkin keskeiset kehittämissuunnitelmat ja strategiat. Ohjelma valmistellaan yhteistyössä kuntien ja muiden Uudenmaan keskeisten kehittämistoimijoiden, kuten koulutus- ja tutkimuslaitosten, järjestöjen ja yhdistysten kanssa.

Maakuntaohjelman rinnalla laaditaan uuden vihreän siirtymän teemoihin keskittyvän vaihemaakuntakaavan tavoitteet, suunnitteluperiaatteet ja luonnos. Kaavan teemat ovat samoja kuin maakuntaohjelmassa, joten se tulee olemaan yksi keskeinen väline maakunnan strategisten kehittämistavoitteiden jatkosuunnittelun ohjaamisessa ja toteuttamisessa.

1.1.2 Sisäisen kehittämisen suuntaviivat - Strategia 2029

Uusimaa-ohjelman lisäksi suuntaa Uudenmaan liiton toiminnalle määrittää liiton sisäisen toiminnan kehittämistä ohjaava strategia. Tämä strategia on hyväksytty maakuntavaltuustossa joulukuussa 2019. Strategian toteutumista mitataan kyselytutkimuksilla. Tutkimukset toteutetaan vuosina 2024, 2027 sekä 2029. Strategian päivitystarpeita tarkastellaan valtuustokausittain arviointitulosten käsittelyn yhteydessä.

Visio 2029

Kaavoihin kangistumaton maailmanluokan alueen kehittäjä

Missio

Vaikutamme maakunnan menestykseen tekemällä asiantuntevia ratkaisuehdotuksia ja päätöksiä.

Suunnittelemme aluerakennetta, jossa rakennettu ja rakentamaton ympäristö ovat sopusoinnussa.

Parannamme elinkeinojen toimintaedellytyksiä kestäväällä tavalla.

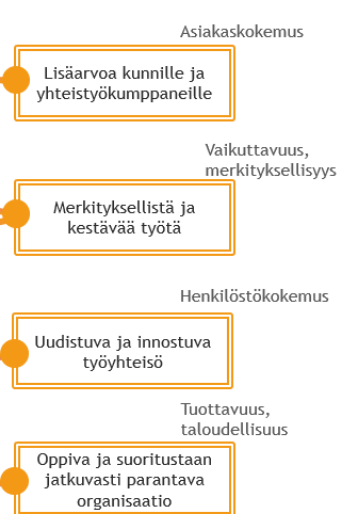
Arvot

Tavoitteellisuus
Uudistuvuus
Osallistavuus
Resurssiviisaus
Ennakoivuus

Strategiset tavoitteet 2029

Painopisteet

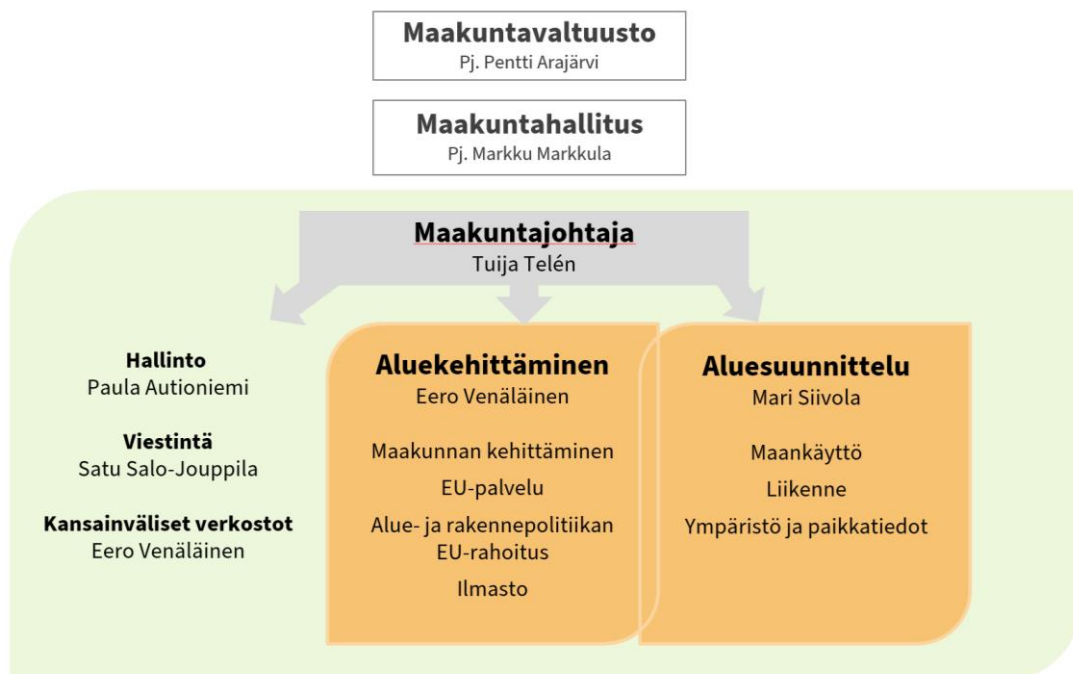
Strateginen tavoite 2029	Mittari ja tavoitetaso
Keskeisin toimija Uudenmaan kehittämisessä ja edunvalvonnassa	Sidosryhmäyhteistyön toimivuuden, luottamuksen ja tuloksellisuuden arviointitutkimus: Tulokset paranevat
Osuvaa ja oikea-aikaista työtä maakunnan kehittämiseksi	Työn vaikuttavuuden arviointitutkimus: Tulokset paranevat
Merkittävä rooli Uudenmaan kansainvälisyyden lisääntymisessä	Brändin ja maineen arviointitutkimus: Tulokset paranevat
Johtamisen ja työnteon tavat tukevat innovatiivisuutta, moniammatillisuutta ja vastuunottoa	Työilmapiiribarometrin tulos: Tulokset paranevat
Liiton asiantuntijuutta hyödynnetään laajasti eri verkostoissa	Työn kohdentumisen ja yhteistyömallien arviointitutkimus: Tulokset paranevat

1.1.3 Uudenmaan liiton organisaatio ja poliittisen päätöksenteon rakenne

Maakuntavaltuustolla on Uudenmaan liiton ylin päätösvalta. Sen jäsenmäärä on 83. Valtuutetuista 27 on Helsingistä, 12 Espoosta, 10 Vantaalta ja 3 Porvoosta sekä yksi tai kaksi edustajaa kustakin pienemmistä Uudenmaan kunnista.

Maakuntavaltuuston poliittinen jakauma vastaa vuoden 2021 kuntavaalien tulosta Uudellamaalla. Kokoomus on suurin puolue 23 paikalla. Sosialidemokraateilla ja vihreillä on molemmilla 14 valtuustopaikkaa.

Maakuntahallitus johtaa Uudenmaan liiton toimintaa, hallintoa ja taloutta. Maakuntahallituksessa on 15 jäsentä ja heillä henkilökohtaiset varajäsenet. Maakuntahallituksen alaisena liiton hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa johtaa maakuntajohtaja, joka toimii maakuntahallituksen esittelijänä.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) on aluekehittämistä koskevien suunnitelmien, ohjelmien ja sopimusten valmistelun ja toimeenpanon yhteensovittamista varten perustettu lakisääteinen toimielin. MYR:ssä ovat edustettuina alueen kuntien, korkeakoulujen, tutkimuslaitosten, elinkeinoelämän ja järjestöjen edustajat.

1.2 Maakunnan tilastollinen katsaus

1.2.1 Talouden tilanne jatkanut heikkenemistään

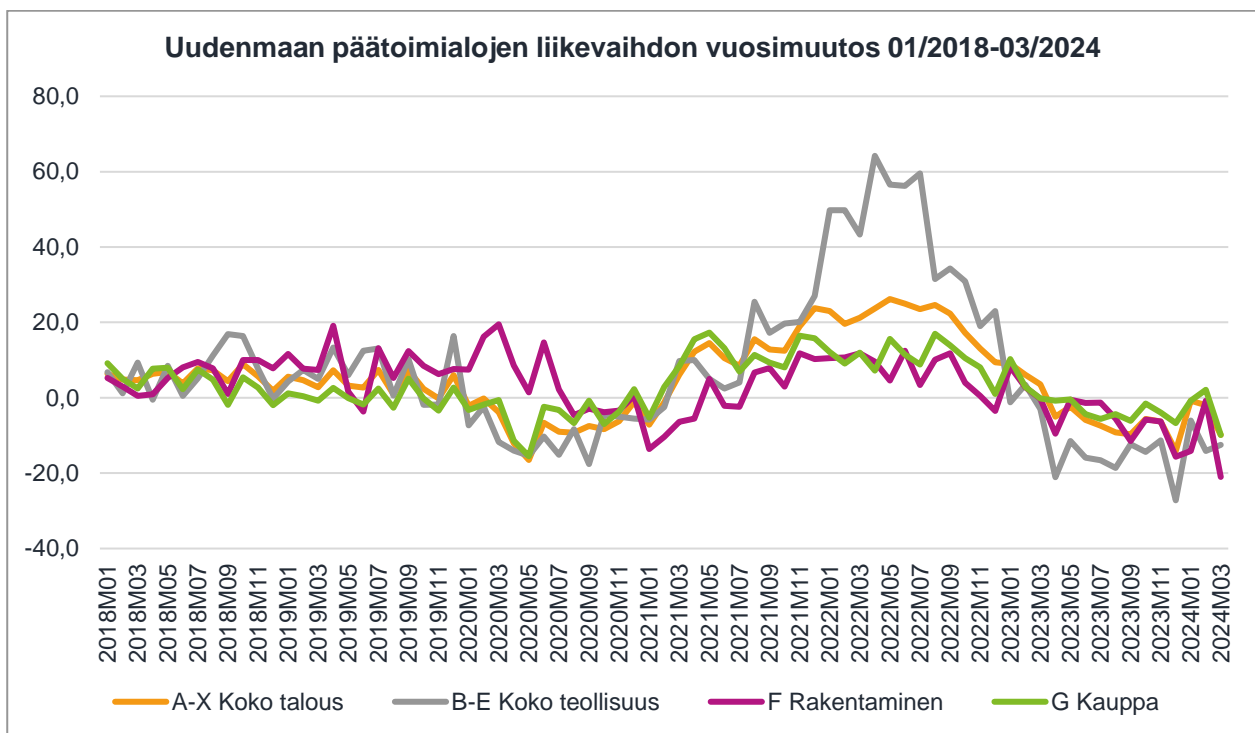
Valtiovarainministeriön syksyn 2024 ennusteen mukaan Suomen talous supistuu kuluvana vuonna 0,2 prosenttia. Talouden suhdannetilanteen ennustetaan parantuvan kuitenkin loppuvuotta kohden. Ensi vuonna valtiovarainministeriö ennustaa talouden kasvavan 1,7 prosenttia ja vuonna 2026 1,5 prosenttia.

Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kulutusta lähitulevaisuudessa. Myös investointien ennakoitua kääntyvän kasvuun vuoden 2025 aikana. Kuluttajien luottamus talouteen ja yritysten suhdannenäkymät ovat olleet kuluvana vuonna erittäin heikkoja, mutta niiden ennustetaan vahvistuvan inflaation hidastuessa ja reaalitylojen kasvaessa.

Vuonna 2024 työllisten määrä on supistunut, sillä työvoiman kysyntä on heikkoa talouden heikon suhdannekehityksen vuoksi. Odotukset työllisyyskehityksen osalta ovat kuitenkin vahvistuneet, ja työllisten määrän ja sitä myötä työllisyysasteen ennustetaan kasvavan selvästi vuosina 2025 ja 2026.

Koko Suomen tapaan myös Uudenmaan talouden ja elinkeinoelämän suhdannenäkymät ovat olleet heikkoja vuoden 2024 aikana. Kaikkein vaikein tilanne on ollut rakentamisessa ja teollisuudessa. Myös konkurssien määrä on ollut useana kuukautena ennätystasolla sekä koko maassa että Uudellamaalla.

Elinkeinoelämän keskusliiton kesän 2024 suhdannebarometrin mukaan Uudenmaan yritykset arvioivat suhdannetilanteensa olevan selvästi normaalia heikompi. Myös odotukset lähitulevaisuuden näkymistä ovat heikot, vaikkakin hieman valoisammat kuin kevään barometrissa. Selvästi suurimmaksi kasvun esteeksi yritykset mainitsivat heikon kysyntätilanteen.

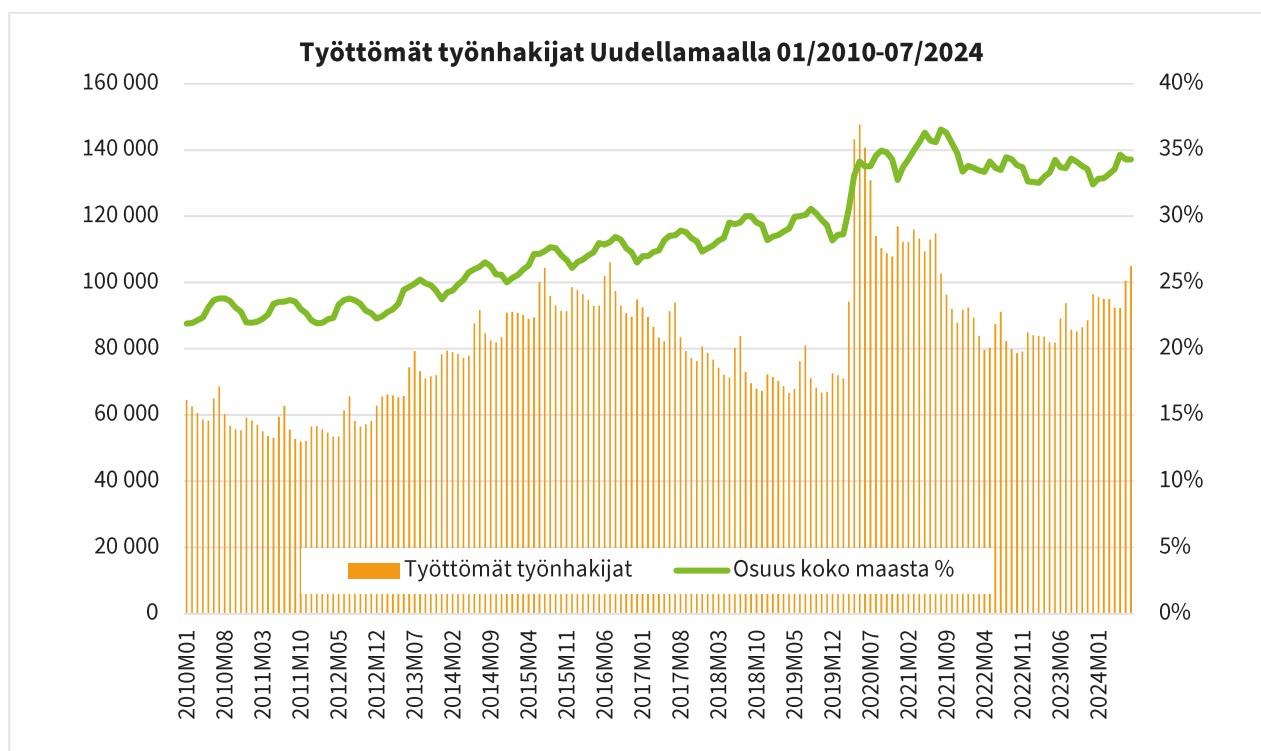
Lähde: Tilastokeskus

1.2.2 Työttömyys edelleen kasvussa

Talouden heikenevä suhdannetilanne on näkynyt Uudellamaalla työttömyyden kasvuna viimeisen vajaan puolentoista vuoden aikana. Kuluvan vuoden heinäkuussa maakunnassa oli työttömiä työnhakijoita 104 946, mikä oli 11,9 prosenttia enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Uudellamaalla 11,5 prosenttia, kun se vuotta aikaisemmin oli 10,5 prosenttia.

Uudellamaalla työttömien määrä on myös jäänyt selvästi korkeammalle tasolle kuin ennen koronapandemiaa. Heinäkuussa työttömiä oli 30 prosenttia enemmän kuin ennen pandemia-aikaa. Tämä on selvästi korkein lukema Suomen maakunnista. Keskimäärin muualla maassa työttömiä oli 7 prosenttia enemmän.

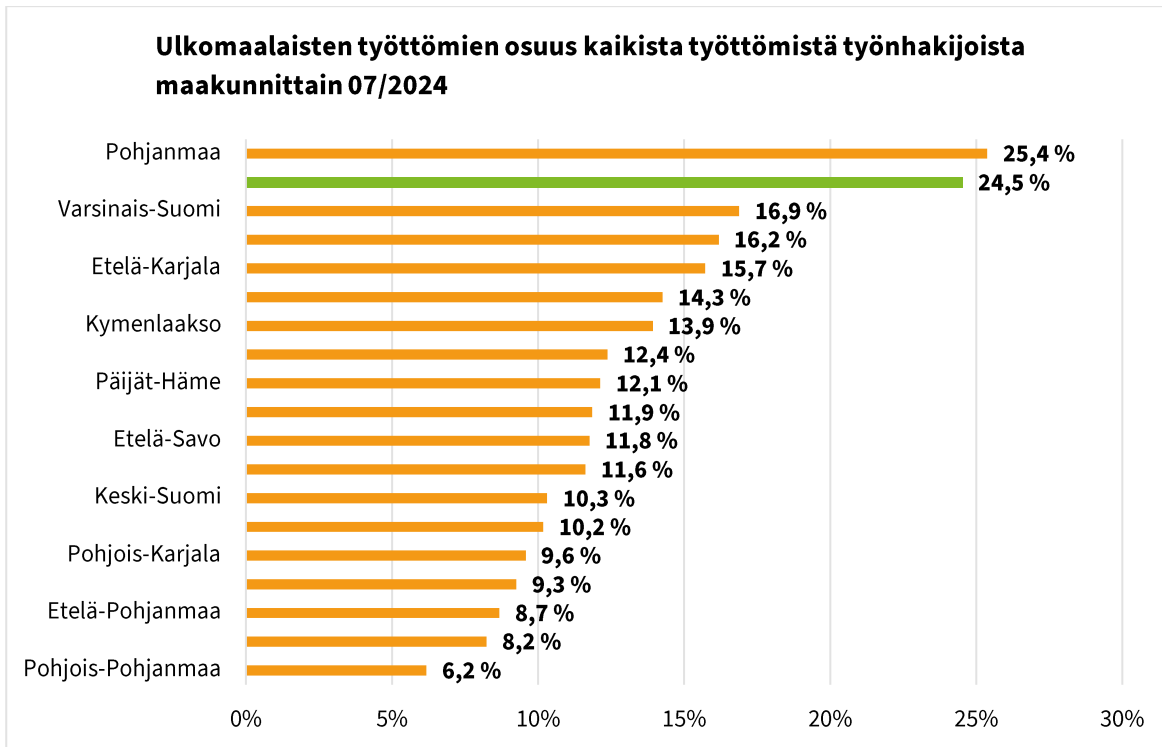
Työmarkkinatilanteen heiketessä Suomen työttömyys on keskittynyt yhä voimakkaammin Uudellemaalle. Kaikista maan työttömistä 34 prosenttia asuu maakunnassa. Vielä 2010-luvun alkuvuosina osuus oli kymmenen prosenttiyksikköä alhaisempi.

Lähde: TEM, Työnvälitystilastot

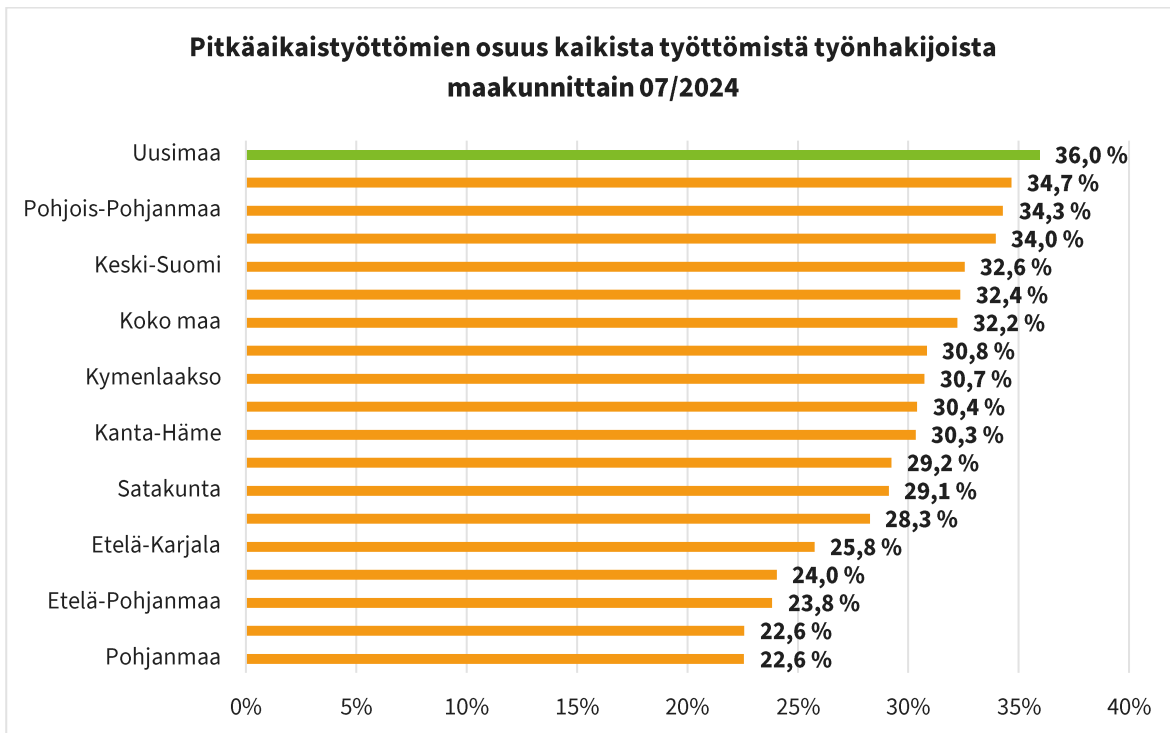
Uudellamaalla vaikea työmarkkinatilanne korostuu erityisesti ulkomaalaisten työttömien kohdalla. Suomen ulkomaalaisista työttömistä 52 prosenttia asuu Uudellamaalla ja kaikista maakunnan työttömistä heitä on 25 prosenttia. Ulkomaalaisten työttömyys on myös kasvanut selvästi nopeammin kuin muun väestön keskimäärin.

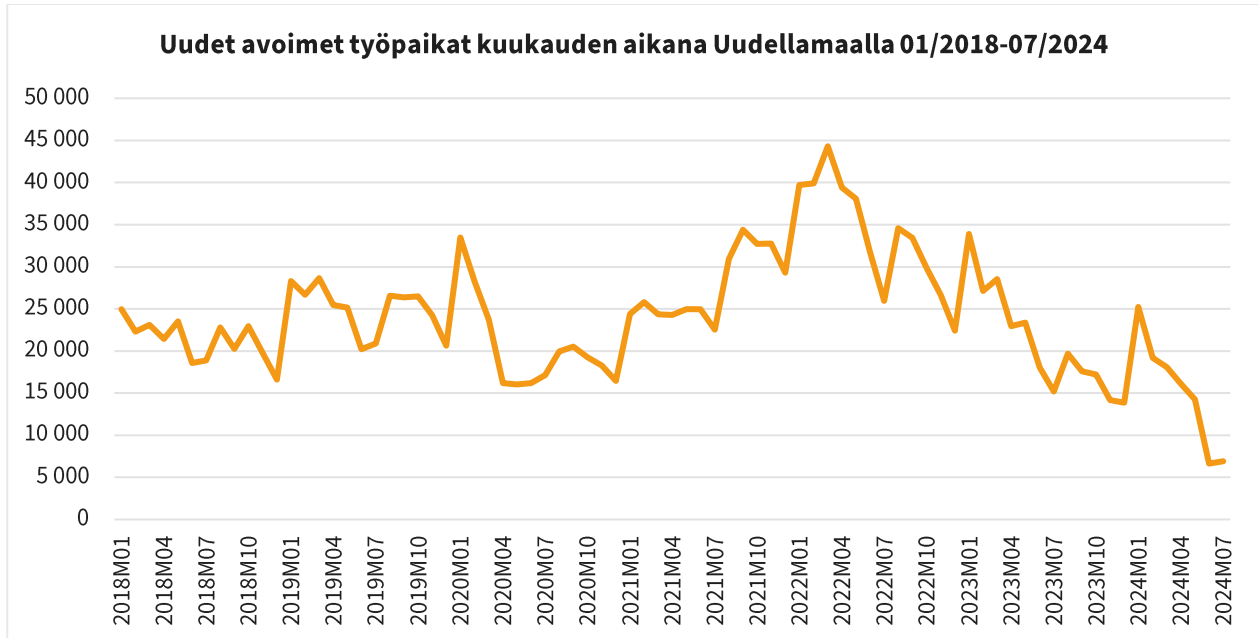
Lähde: TEM, Työnvälitystilastot

Uudellamaalla myös työttömyyden rakenne on edelleen hankala, sillä pitkään työttömänä olleilla on yhä vaikeuksia löytää paikkaansa työmarkkinoilta. Heinäkuussa pitkäaikaistyöttömiä henkilöitä oli maakunnassa 37 733. Pitkäaikaistyöttömien osuus alueen kaikista työttömistä oli 36 prosenttia, kun muualla Suomessa osuus on keskimäärin 30 prosenttia. Kaikista Suomen pitkäaikaistyöttömistä 38 prosenttia asui Uudellamaalla.

Lähde: TEM, Työnvälitystilastot

Taloussuhdanteen heikentyminen on heijastunut Uudellamaalla voimakkaasti myös työvoiman kysyntään. Vuonna 2023 työvoiman kysynnän lasku oli Uudellamaalla kaikista Suomen maakunnista voimakkainta, ja lasku on jatkunut myös vuoden 2024 aikana. Viimeisen vajaan 20 vuoden ajalta ei löydy ajankohtaa, että uusia avoimia työpaikkoja olisi ollut yhtä vähän tarjolla kuin kuluvan vuoden kesä-heinäkuussa.

Lähde: TEM, Työnvälitystilastot

1.2.3 Väestönkasvu ennätysnopeaa

Vuoden 2023 lopussa Uudellamaalla asui 1 759 537 henkilöä. Uudenmaan väestönkasvu on ollut jo pitkään nopeampaa kuin muualla maassa ja kasvun ennustetaan jatkuvan myös tulevaisuudessa. Tällä hetkellä maakunnassa asuu 31 prosenttia Suomen väestöstä.

Vuonna 2023 Uudenmaan väestönkasvu oli kaikkien aikojen nopeinta väestön kasvaessa 26 504 henkilöllä. Edellinen vuoden 2019 kasvuennätys ylittyi 7 803 henkilöllä. Viimeisen kymmenen vuoden aikana maakunnan väestö on kasvanut keskimäärin 17 400 asukkaalla vuosittain.

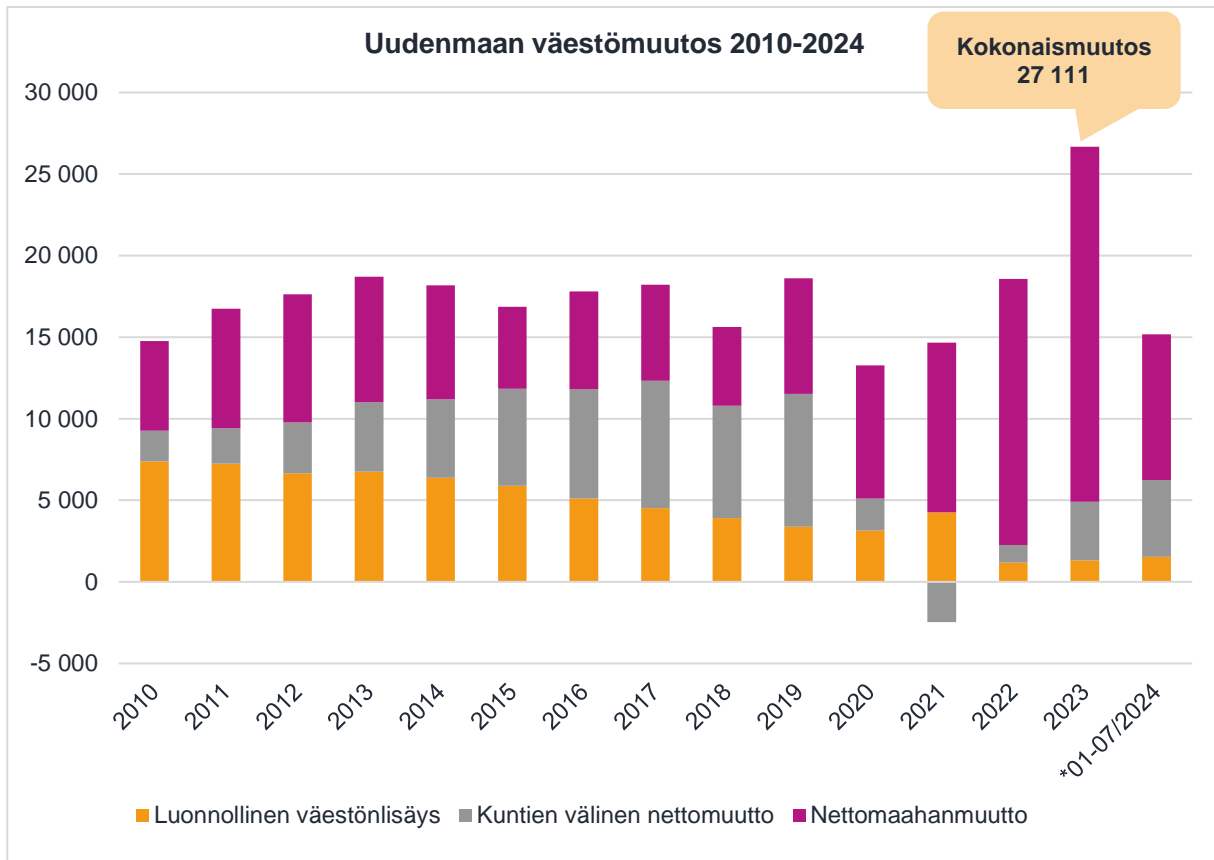
Vuoden 2023 väestönkasvusta 5 prosenttia muodostui luonnollisesta väestönkasvusta, 13 prosenttia nettomaassamuutosta ja 82 prosenttia nettomaahanmuutosta.

Uudellamaalla luonnollinen väestönlisäys on kääntynyt selvään laskuun viimeisen kymmenen vuoden aikana. Vuonna 2023 väestö kasvoi luonnollisen väestönlisäyksen myötä 1 328 henkilöllä. Vielä 2010-luvun alussa syntyneiden enemmistö oli Uudellamaalla yli 7 000 henkilöä.

Koronavuosina 2020–2022 maan sisäinen muuttoliike Uudellemaalle vähentyi selvästi verrattuna aikaisempiin vuosiin ja oli jopa negatiivista vuonna 2021. Vuosien 2023 ja 2024 tilastojen perusteella maan sisäisen muuttoliikkeen trendi on kuitenkin palautunut 2010-luvun keskimääräiselle kasvu-uralle.

Viime vuosina maahanmuuton merkitys on kasvanut Uudenmaan väestödynamiikassa. Vuonna 2023 väestö kasvoi nettomaahanmuuton myötä 21 751 henkilöllä, mikä oli enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Koko Suomen nettomaahanmuutosta Uudenmaan osuus oli 38 prosenttia.

Vuonna 2023 nettomaahanmuuttoa kiihdytti Ukrainan pakolaisten oikeus hakea kotikuntaa vuoden maassaoloehdon täytyttyä. Uudellamaalla ukrainalaisten osuus nettomaahanmuutosta oli vuonna 2023 22 prosenttia.

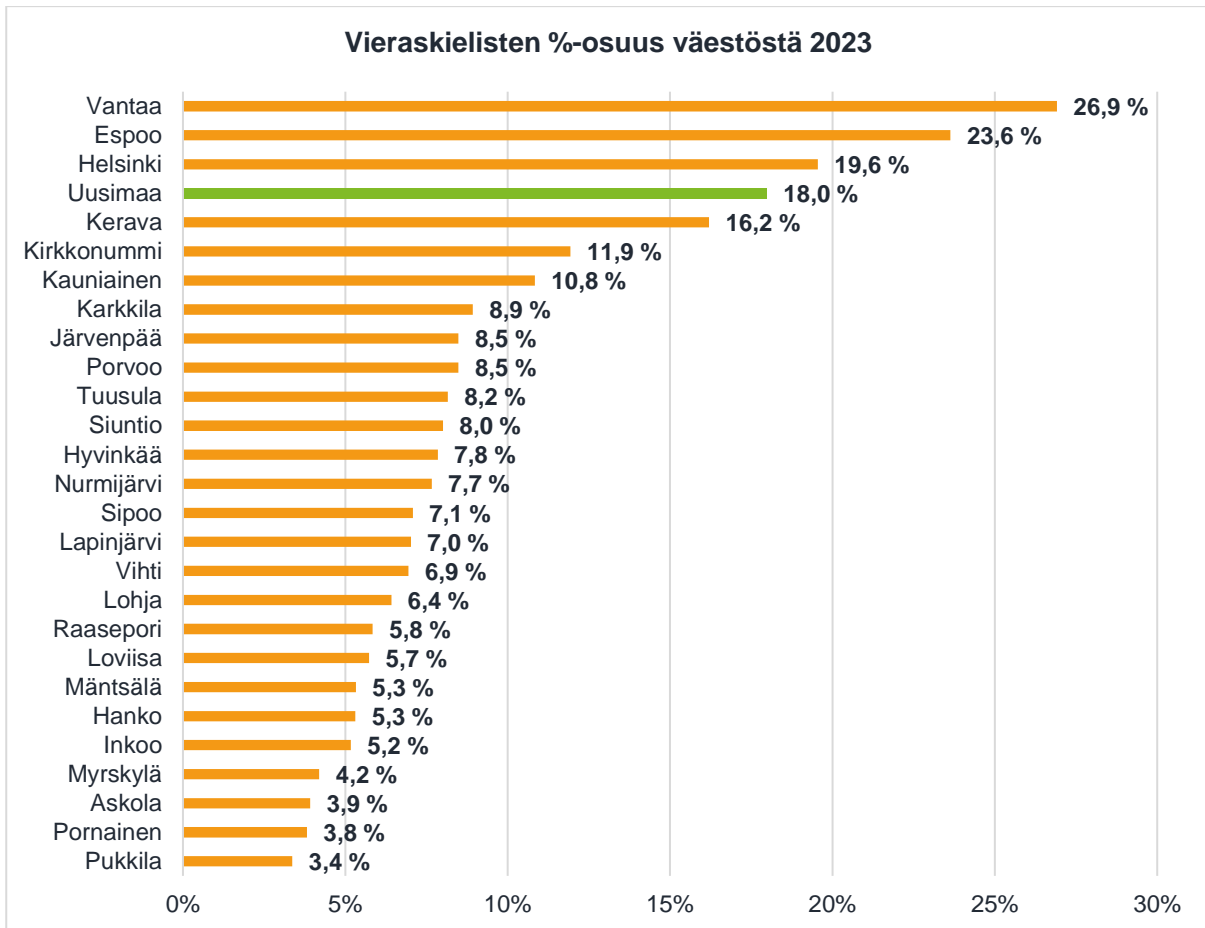

Lähde: Tilastokeskus

Uudellamaalla etenkin pääkaupunkiseutu on jo pitkään houkuttanut muuttajia ulkomailta. Myös yhä useampi muualle Suomeen saapuva maahanmuuttaja päätyy myöhemmin asumaan pääkaupunkiseudulle. Uusimaa onkin Suomen ainoa maakunta, joka saa merkittävää maan sisäistä muuttovoittoa ulkomaalaistaustaisista henkilöistä.

Vuonna 2023 vieraskielisiä asui Uudellamaalla 316 000, mikä oli 57 prosenttia kaikista suomen vieraskielisistä. Vieraskielisten osuus Uudenmaan väestöstä oli 18 prosenttia.

Uudenmaan väestöstä vieraskielisten osuus on korkein Vantaalla (27 %), Espoossa (24 %) ja Helsingissä (20 %) Matalimmat osuudet löytyvät puolestaan Pukkilasta (3 %), Askolasta (4 %), Myrskylästä (4 %) ja Pornaisista (4 %).

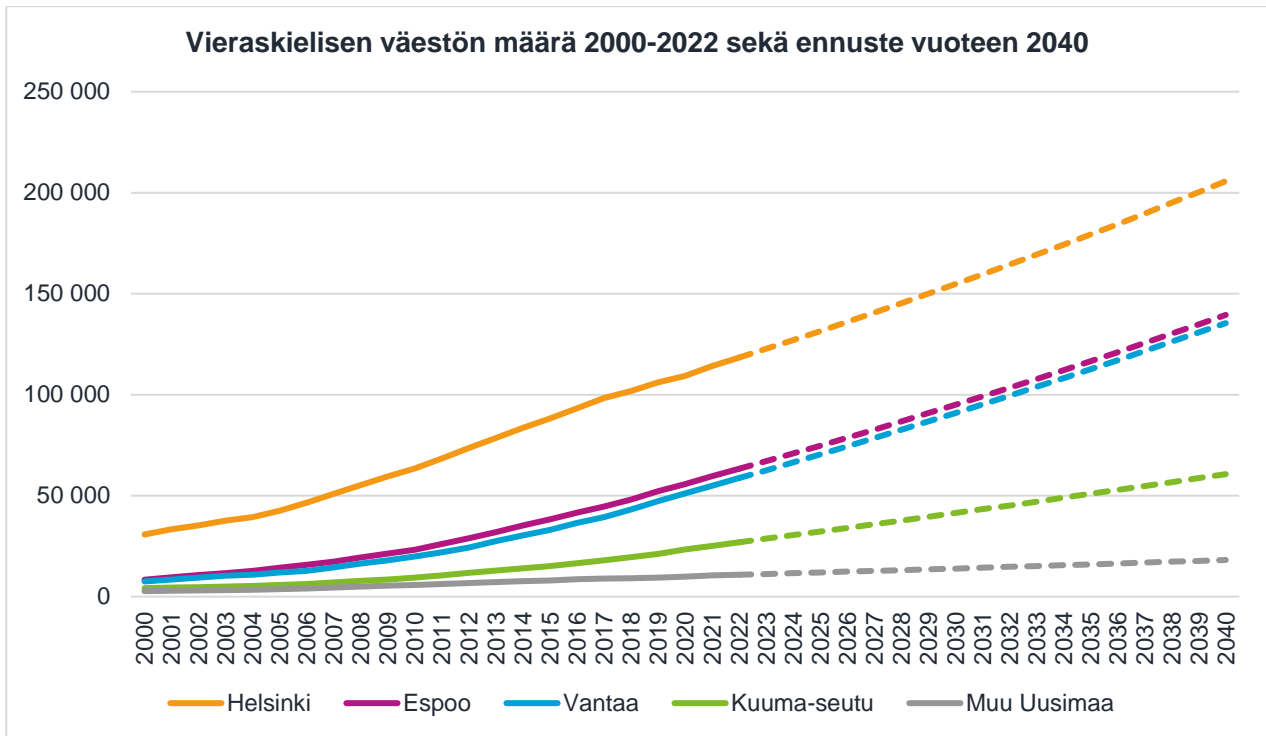

Lähde: Tilastokeskus

Tulevina vuosina maahanmuuton merkityksen ennustetaan kasvavan entisestään Uudenmaan väestödynamikassa. Helsingin kaupunginkanslian ennusteen mukaan Uudellamaalla vieraskielisen väestön määrä kaksinkertaistuu yli 560 000 henkilöön vuoteen 2040 mennessä. Samalla vieraskielisten väestöosuus kasvaa lähes 30 prosenttiin.

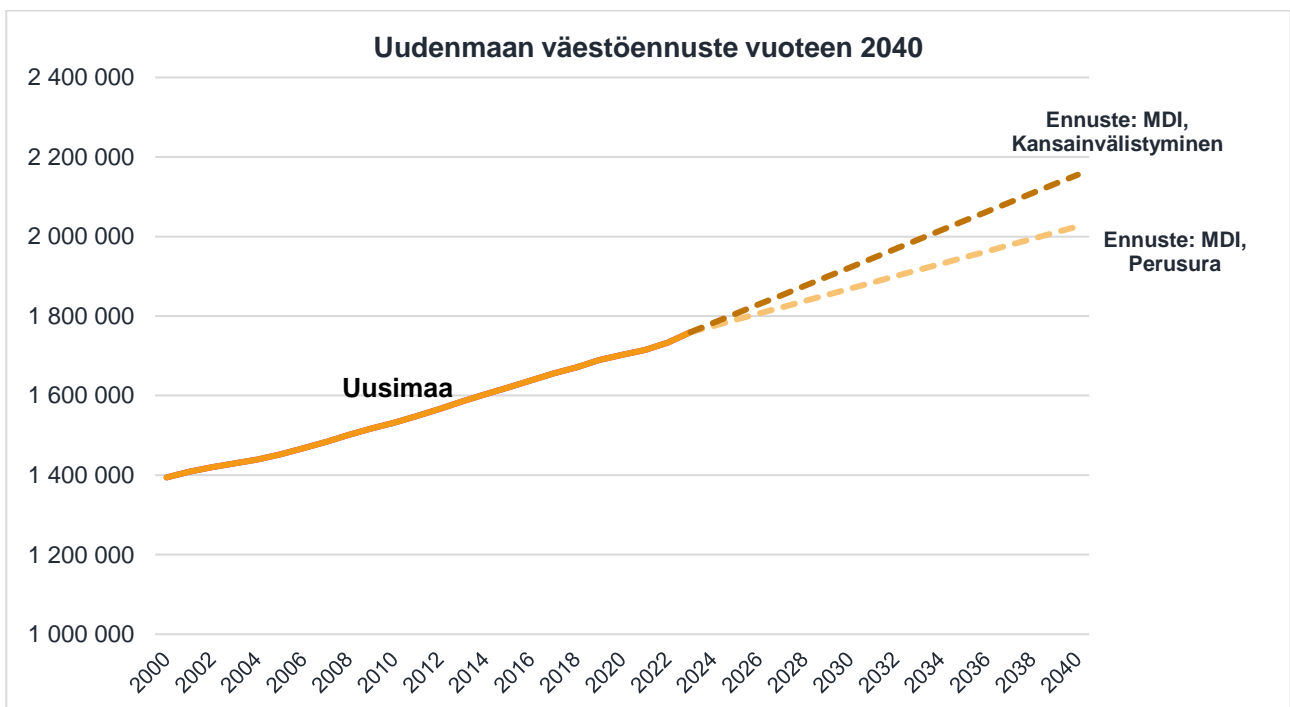
Uudellamaalla vieraskielinen väestö keskittyy jatkossakin voimakkaasti pääkaupunkiseudun kaupunkeihin. Vuoteen 2040 mennessä vieraskielisen väestön ennustetaan kasvavan Helsingissä 74 000 henkilöllä (+56 prosenttia), Espoossa 65 000 henkilöllä (+88 prosenttia), ja Vantaalla 69 000 henkilöllä (+103 prosenttia).

Helsingin seudun kehyskunnissa eli KUUMA-seudulla vieraskielisen väestön ennustetaan kaksinkertaistuvan 61 000 henkilöön vuoteen 2040 mennessä. Helsingin seudun ulkopuolisen Uudenmaan alueella vieraskielisten määrä kohoaa 18 000 henkilöön (+50 prosenttia).

Lähde: Helsingin kaupunkitietoyksikkö

Aluekehittämisen konsulttitoimisto MDI:n väestöennusteen mukaan Uudenmaan väkiluku ylittää selvästi 2 miljoonan asukkaan rajan seuraavan 15 vuoden aikana. Nettomaahanmuuton tason säilyessä nykyisellään, tuo raja ylittyy jo selvästi aikaisemmin. Esimerkiksi vuoden 2022 nettomaahanmuuton tasolla Uudellamaalla asuu vuonna 2040 lähes 2,2 miljoonaa henkilöä.

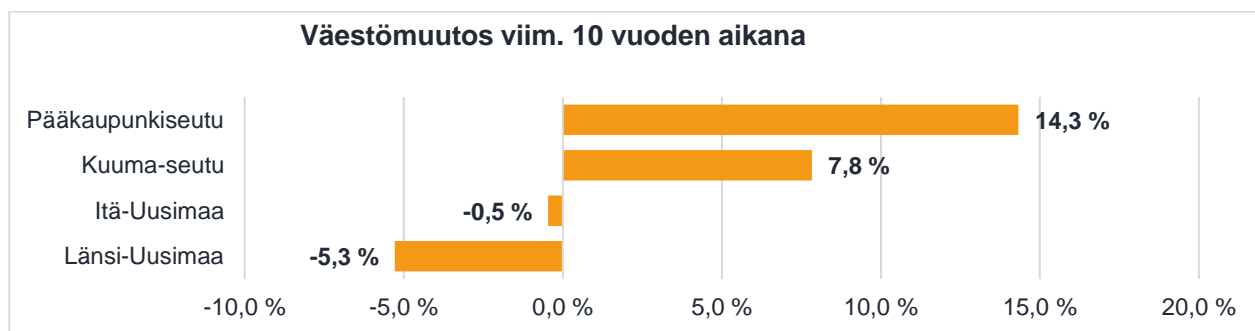
Lähde: MDI

1.2.4 Väestö jatkaa keskittymistään Helsingin seudulle

Uudellamaalla väestönkasvu on keskittynyt voimakkaasti pääkaupunkiseudulle ja osaan sen kehysalueen kuntia. Tällä hetkellä Helsingin-seudulla asuu 90 prosenttia koko maakunnan väestöstä. Itä-Uudellamaalla väestönkasvu on ollut jo pitkään maltillista ja Länsi-Uudellamaalla kääntynyt selvään laskuun.

Vuonna 2023 väestön suhteellinen kasvu oli nopeinta Espoossa, Tuusulassa ja Vantaalla. Espoon kasvu oli suhteellisesti koko Manner-Suomen nopeinta ja määrällisesti toiseksi nopeinta heti Helsingin jälkeen. Kaikkiaan väkiluku kasvoi 13 Uudenmaan kunnassa.

Väestömäärän supistuminen oli Uudellamaalla nopeinta Lapinjärvellä, Myrskylässä ja Hangossa. Itä- ja Länsi-Uudenmaan kunnista Porvoo oli ainoa, jossa väestö kasvoi edellisestä vuodesta.

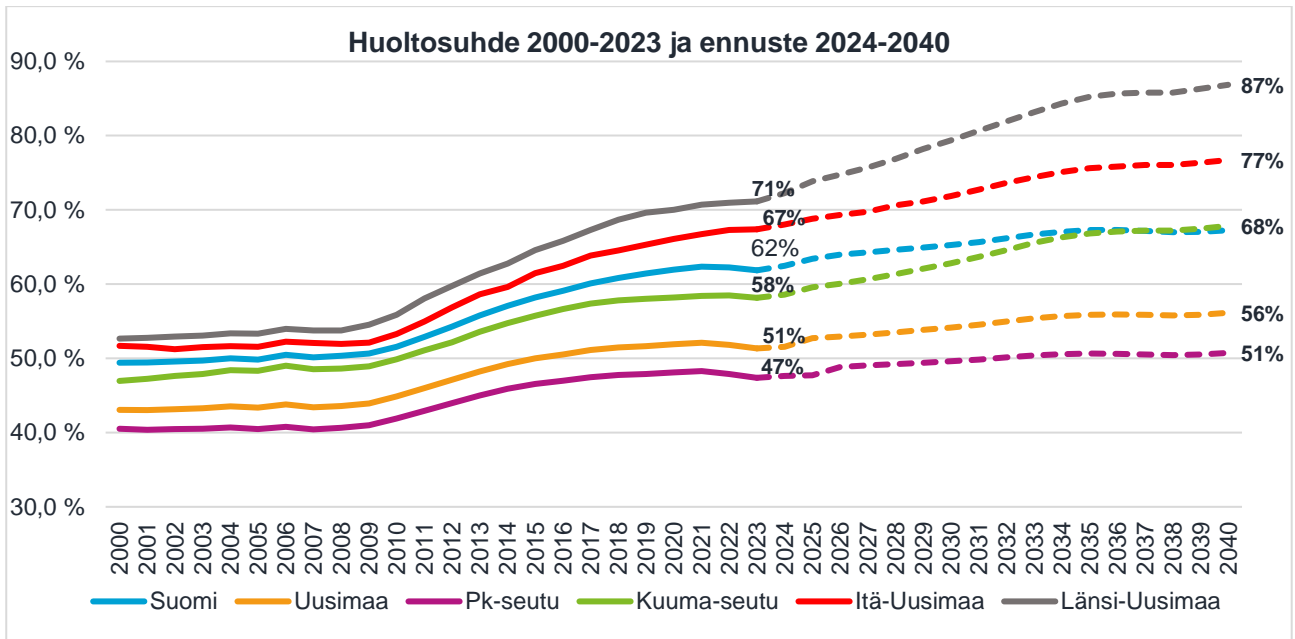

Lähde: Tilastokeskus

Viime vuosina Uudenmaan väestön ikärakenne on vanhentunut, vaikkakin selvästi muuta maata hitaammin. Tällä hetkellä maakunnan väestöllinen huoltosuhde eli alle 15-vuotiaiden ja yli 65-vuotiaiden suhde työikäiseen väestöön on 52 prosenttia ja joka viides uusmaalainen on yli 65-vuotias. Koko Suomen huoltosuhde oli vuonna 2023 62 prosenttia.

Vaikka Uudenmaan huoltosuhde on koko maahan nähden suotuisa, on ikärakenteessa suuria eroja maakunnan eri alueiden välillä. Erityisen huolestuttava tilanne on Länsi- ja Itä-Uudellamaalla, joissa huoltosuhde on kohonnut selvästi koko maan keskiarvon yläpuolella. Selvästi paras tilanne on pääkaupunkiseudulla, jossa etenkin nuoriin aikuisiin painottuva muuttovoitto on hillinnyt huoltosuhteen nousua.

Myös tulevana vuosikymmeninä maakunnan väestörakenne jatkaa vanhenemistaan. Erittäin haasteelliset näkymät ovat Länsi-Uudellamaalla, jossa väestörakenne vanhenee ja huoltosuhde heikkenee selvästi muuta maakuntaa nopeammin. Vuoteen 2040 mennessä huoltosuhteen ennustetaan kohoavan Länsi-Uudellamaalla 87 prosenttiin ja Itä-Uudellamaalla 77 prosenttiin. Pääkaupunkiseudulla huoltosuhde on vuonna 2040 51 prosenttia ja KUUMA-seudulla 68 prosenttia.

Lähde: Tilastokeskus

1.3 Toimintaympäristön muutokset suunnittelukaudella

Hallitusohjelman lainsäädäntöhankkeista liiton tehtävien kannalta tärkein on maankäyttö- ja rakennuslain uudistuminen neljäksi eri laiksi. Ensimmäisen osan eli uuden rakentamislain on tarkoitus astua voimaan 1.1.2025 ja samalla jäljelle jäävän lain nimeksi vaihtuu alueidenkäyttölaki. Uutta alueidenkäyttölakia valmistellaan siten, että se saataisiin hyväksytyä vuonna 2025 ja tulisi voimaan 1.1.2026. Osia nykyisestä laista uudistuu vielä tulevina vuosina yhdyskuntakehittämislainsiksi ja yhdyskuntarakentamislainsiksi. Lakiuudistuksissa oleellista on yhdessä kuntien kanssa vaikuttaa siihen, että suunnittelujärjestelmän muutoksissa otetaan huomioon kuntien ja maakuntaliittojen näkökulmat, mm. maakuntakaavan rooli ja sen oikeusvaikutukset.

Alueidenkäyttölain uudistuminen kytkeytyy tiiviisti valtion aluehallinnon uudistukseen. Vuonna 2026 voimaan astuvan valtion aluehallintouudistuksen myötä nykyiset ELY-keskukset lakkautetaan, ja Suomeen ollaan muodostamassa 10 uutta elinvoimakeskusta sekä yksi valtakunnallinen lupa- ja valvontavirasto. Esityksen mukaan Uusimaa muodostaisi yhdessä Päijät-Hämeen kanssa Etelä-Suomen elinvoimakeskuksen. Uudistuksessa on myös riskejä. Yksistään jo Uusimaa kattaa maan väestöstä kolmanneksen, ja yhdessä Päijät-Hämeen alueen kanssa 40 % koko maan väestö- ja yrityspestosta. Tämä voi muodostua Etelä-Suomen elinvoimakeskuksen resurssien ja asiakaspalvelukyvyyn näkökulmasta erittäin haastavaksi suhteessa muihin keskuksiin. Lisäksi on olemassa riski siitä, että elinvoimakeskuksen tehtävät ovat päällekkäisiä maakuntien liittojen lakisääteisen aluekehitystehtävän kanssa. Uudenmaan liitto tulee jatkamaan vaikuttamistyötään, jotta Uudenmaan alueelle kohdentuvan elinvoimakeskuksen ja sen palveluiden kyky ja resurssit palvella alueen asukas- ja yritysvoimaa ovat riittävät, sekä sen työnjako maakuntien liittojen ja kuntien kanssa selkeä.

Uudellemaalle muodostuu 1.1.2025 alkaen yhdeksän työllisyysaluetta, kun työllisyys- ja elinkeinopalveluiden järjestämisvastuu siirtyy TE-toimistoilta kunnille. Tämä on valtava muutos ja samalla mahdollisuus kuntien elinvoimaisuuden vahvistamiselle. Uusimaa on Suomen suurin yhtenäinen työssäkäyntialue, jossa asuu kolmannes maan työvoimasta ja toimii yli 100 000 yritystä. Tämä tekee Uudestamaasta elinkeinopoliittisen veturin, jonka kasvu, kansainvälistyminen ja menestys

heijastuvat koko Suomeen. Uudenmaan liitto haluaa olla suunnittelukaudella mukana tukemassa kuntia tehtäviensä, palveluidensa ja toimintamalliensa uudelleenmäärittelytyössä sekä tähän liittyvässä vaikuttamistyössä siten, että Uudenmaan työllisyshoidon erityispiirteet huomioidaan täysimääräisesti uudistuksen toimeenpanossa. Tätä työtä tukee vuoden 2025 loppuun saakka ESR+ rahoitettu TEPA24 Uusimaa –hanke.

Toimintaympäristöön vaikuttaa laajalti myös uuden EU:n komission ja parlamentin linjaukset. EU:n kilpailukyyn vahvistaminen tulee olemaan uuden komission keskeisin prioriteetti. Tähän liittyviä toimia ovat mm. uuden kilpailukykyrahaston perustaminen sekä pk-yritysten toimintaa helpottavien lupakäytänteiden ja lainsäädännön päivittäminen. Osana kilpailukyyn vahvistamista komissio aikoo esittää uutta puhtaan teollisuuden ohjelmaa (Clean Industrial Deal), jonka tarkoituksena on edistää teollisuuden hiilestä irtautumista ja laskea energian hintoja EU:ssa. Lisäksi komissio tulee panostamaan erityisesti tutkimuksen ja innovaatiotoiminnan tukemiseen. Esitystä uuden rahoitusohjelmakauden 2028–2034 rahoituskehyksestä odotetaan kesällä 2025.

Euroopan jäsenmaat, parlamentti ja komissio ovat päässeet sopuun päivitetystä TEN-T asetuksesta, joka astui voimaan kesällä 2024. Uusimaa on osana kolmea eurooppalaista liikennekäytävää. Aiempien Skandinavia–Välimeri ja Pohjanmeri–Itämeri-käytävien lisäksi Uudellemaalle ulottuu myös Itämeri–Mustameri–Egeanmeri-käytävä, johon kuuluu Helsingin satama, Helsinki–Vantaan lentoasema sekä Helsingin seudun kaupunkisolmukohta.

1.4 Riskien hallinta suunnittelukaudella

Uudenmaan liiton sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa toteutetaan järjestelmällisellä ja dokumentoidulla toimintatavalla, joka perustuu maakuntavaltuuston asettamiin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteisiin ja hallintosääntöön sekä maakuntahallituksen hyväksymään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeeseen. Uudenmaan liitossa riskienhallinta ja sisäinen valvonta ovat osa tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävää toimintaa päivittäisessä johtamisessa, ohjaamisessa ja työn toteuttamisessa.

Maakuntajohtaja vastaa operatiivisesta riskienhallinnasta ja johtoryhmä tukee häntä riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toteuttamisessa. Vastuualueiden ja tukiyksiköiden johtajien tulee talousarvion laadinnan yhteydessä analysoida toimintaympäristön muutoksia, tunnistaa tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioida niiden vaikutuksia ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä laatia tarvittavat suunnitelmat ja toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Johtoryhmä kokoaa näiden perusteella koko kuntayhtymää koskevan keskeisiä riskejä koskevan riskianalyysin. Maakuntajohtaja päättää näiden perusteella keskeisistä riskeistä sekä tarvittavista suunnitelmista ja toimenpiteistä riskien hallitsemiseksi. Johtoryhmä asettaa myös kunkin tilivuoden sisäisen valvonnan painopisteet.

Keskeinen toimintaympäristön muutoksesta johtuva riski on maankäyttö- ja rakennuslainsäädännön uudistuminen neljäksi eri laiksi ja siihen liittyvä maakuntakaavan rooli ja sen ohjausvaikutuksen säilyminen. Lisäksi valtion aluehallintouudistuksen toteuttamiseen liittyy riski siitä, että tulevan elinvoimakeskukseen tehtäväkentästä muodostuu päällekkäinen maakunnan liiton aluekehitystehtävän kanssa.

Aluekehittämisen näkökulmasta merkittävä vaikutus on myös ensi vuonna tuleva EU:n komission esitys vuosien 2028–2034 rahoituskehyksestä. Monivuotisen rahoituskehityksen sisältämät linjaukset eri rahoitusohjelmien sisällöstä ja määrärahoista sekä erityisesti aluekehittämiseen ja innovaatiotoimintaan liittyvästä rahoituksesta voivat vaikuttaa merkittävästi liiton toimintaan ja toimintaedellytyksiin.

1.5 Taloudelliset lähtökohdat

Taloussuunnittelun laadinnan lähtökohtana on, että kuntien vuoden 2025 maksusuudet pysyvät samalla tasolla kuin edellisenä vuonna.

Kuntien maksusuudet ovat yhteensä 7 666 405 euroa. Maksusuudet määräytyvät kuntien väkiluvun perusteella.

Talousarvion toimintatulot varsinaisessa toiminnassa ovat yhteensä 8 237 000 euroa, mikä on 128 000 euroa vähemmän kuin vuonna 2024. Toimintamenot ovat 8 499 000 euroa (v. 2024, 8 840 000 euroa), joten vähennystä edellisvuoteen on 341 000 euroa. Jäsenkuntien maksusuuksilla katetaan 90,2 % liiton varsinaisen toiminnan toimintamenoista.

Uudenmaan liiton projektien kulut vuodelle 2025 ovat 2 208 451 euroa. Valtion osuus rahoituksesta on noin 782 500 euroa (35,4 %) ja EU-rahoituksen osuus on noin 1 258 000 euroa (57 %). Liiton omarahoituksen tai muun kuntarahoituksen osuus on noin 168 000 euroa (7,6 %).

Talousarvioehdotuksen loppusummaksi muodostuu 10 707 451 euroa. Talousarvio 2025 laaditaan 263 000 € alijäämäisenä. Taloussuunnitelmakauden aikana tullaan tarkastelemaan liiton taloutta ja toiminnan painopisteitä ja haetaan kustannustehokkuutta. Kuntien jäsenmaksusuuksien kokonaiskertymää pudotettiin vuodelle 2021 väliaikaisesti COVID-19-pandemian johdosta 5% (-403 495 €) vuoden 2020 tasosta. Maksusuuskertymä on pidetty vuosina 2021–2025 tällä alennetulla tasolla.

Uudenmaan liitto myöntää tukea kansallisista alueiden kehittämisen varoista (AKKE), Euroopan aluekehitysrahaston varoista (EAKR) ja oikeudenmukaisen siirtymän rahaston varoista (JTF) (Laki alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta 9 §). Saman lain nojalla liitto myöntää kansallista vastinrahoitusta Interreg-ohjelmien hankkeisiin. Uudenmaan liitto toimii valtionavustuslaissa tarkoitettuna valtionapuviranomaisena myöntämiään tukia koskevilla asioissa. Edellä mainittujen valtion toimeksiantojen määrärahat on sijoitettu taseeseen huostassa oleviin varoihin.

1.6 Talousarvion sitovuus ja seuranta

1.6.1 Talousarvion laadinnan yleiset periaatteet

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Kuntalain 110 §:ää sovelletaan myös kuntayhtymiin.

1.6.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet.

Valtuustoon nähden sitovat toiminnalliset vuositavoitteet on muodostettu poikkihallinnollisesti. Ne on asetettu pitkän aikavälin strategiaan linjauksiin perustuvan maakuntaohjelman eli Uusimaa-ohjelman sekä liiton sisäisen toiminnan kehittämistä ohjaavan strategian mukaisille painopisteille. Tavoitteet on asetettu siten, että ne kohdistuvat olennaisiin toimintoihin ja ohjaavat kehittämään toimintatapoja ja siten toiminnan tuloksellisuutta.

Maakuntavaltuustoon nähden sitovana talouden tavoitteena on, että

- tulosryhmässä Varsinainen toiminta tilikauden alijäämä on enintään talousarviossa esitetyn (263 000 euroa) mukainen.
- tulosryhmä Projektit jaksotetaan tilikauden lopussa siten että tulosryhmän toteuma on tasapainoinen.

1.6.3 Talousarvion seuranta

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista seurataan osavuosikatsauksissa, johtoryhmän kokouksissa ja tavoite- ja tuloskeskusteluissa.

1.6.4 Talousarvion rakenne

Liiton talousarvio 2025 jakaantuu kahteen tulosryhmään:

1. Varsinainen toiminta, joka sisältää seuraavat tehtävät:
  - Aluekehityksen suunnittelu ja ohjaus
  - Alueiden käytön suunnittelu ja ohjaus
  - Vaikuttaminen ja viestintä
  - Hallintopalvelut
  - Helsinki EU Office
2. Projektit, joka on laadintahetkellä oleva arvio liitossa hallinnoitavista projekteista.

1.6.5 Käyttötalousosa

Varsinaista toimintaa ohjataan käyttötalousosalla, jossa maakuntavaltuusto asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Liiton varsinainen toiminta on jaettu toiminnallisten kokonaisuuksien pohjalta tehtäviksi. Jäsenkuntien maksuosuuksina saadut toimintatulot on pyritty kohdentamaan aiheuttamisperiaatteen mukaisesti tehtäville.

Talousarviossa osoitetaan Uudenmaan liiton perussopimuksen mukaisten tehtävien hoidon ja toiminnallisten vuositavoitteiden edellyttämät määrärahat.

1.6.6 Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelma on kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulorahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

1.6.7 Investointiosa

Investointiosassa esitetään investointeja koskevat tavoitteet, hankkeiden kustannusarviot ja niiden jaksottuminen investointimenoina suunnitteluvuosille sekä investointiin saatavat rahoitusosuudet ja muut tulot.

1.6.8 Rahoitusosa

Talousarvion rahoitusosassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat.

1.6.9 Jäsenkuntien maksuosuudet

Toiminta rahoitetaan pääosin jäsenkuntien maksuosuuksilla perussopimuksen mukaisten tehtävien suorittamisesta aiheutuneisiin kustannuksiin. Maksuosuustaulukko esitetään sivulla 34.

1.7 Tilivelvollisuus

Tehtäväalueiden tilivelvolliset todetaan vuosittain Uudenmaan liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti talousarviossa sekä maakuntahallituksen tekemissä projektien perustamispäätöksissä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaan hyvä taloudenhoito on johdonmukaista toiminnan ja talouden suunnittelua, toteuttamista ja seuranta voimassa olevan lainsäädännön, sääntöjen, määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Sillä varmistetaan liiton perussopimuksen mukaisten ja maakuntavaltuuston määrittelemien tehtävien kustannustehokas ja tuloksellinen hoito sekä liiton talouden tasapaino. Liiton taloudenhoidosta vastaavat ensisijaisesti tilivelvolliset ja heidän tulee valvoa, että toiminnassa noudatetaan hyväksytyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa.

Kuntalain 123 §:n mukaan tilintarkastajan on tilintarkastuskertomuksessaan sisällytettävä lausunto mm. sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja tilivelvolliselle mahdollisesti kohdistettavasta muistutuksesta. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai maakuntavaltuuston päätöksiä, eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen. Maakuntavaltuusto päättää, myönnetäänkö tilivelvolliselle vastuuvapaus.

Uudenmaan liitossa tilivelvollisia luottamushenkilöitä ovat maakuntahallituksen jäsenet sekä varajäsenet. Tilivelvollisia johtavia viranhaltijoita ovat maakuntajohtaja maakuntahallituksen esittelijänä sekä aluesuunnittelun ja aluekehittämisen vastuualueen johtajat ja hallintojohtaja sekä heidän varahenkilönsä tehtävässä toimiessaan.

Vaikka henkilö ei olisikaan kuntalain mukaan tilivelvollinen, hänen on luonnollisesti hoidettava tehtävänsä asianmukaisella huolellisuudella eikä tilivelvollisaseman puuttuminen vapauta esihenkilöitä ja lähiesihenkilöitä toiminnan valvontavastuusta. Tilivelvollisten määrittely ei estä kohdistamasta vahingonkorvausvaatimusta tai rikossyytettä muuhunkin henkilöön kuin tilivelvolliseen.

2. Käyttötalousosa

2.1 Varsinaisen toiminnan sitovat vuositavoitteet vuodelle 2025

Strateginen painopiste: Ympäristöviisas Uusimaa

Tavoite	Omistaja	Mittari
Uudenmaan ilmastotyöllä on vähennetty alueen päästöjä	Aluekehittämisen vastuualueen johtaja Aluesuunnittelun vastuualueen johtaja	1. Uudenmaan liiton toimenpiteet Uudenmaan ilmastotyön vahvistamiseksi 2. Päästöjen alenema suhteessa lähtötilanteeseen 3. Metsämaan osuus Uudenmaan maapinta-alasta

Strateginen painopiste: Menestyvä Uusimaa

Tavoite	Omistaja	Mittari
Uudenmaan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI)-yhteistyöllä on kasvatettu alueen TKI-panostuksia	Aluekehittämisen vastuualueen johtaja	1. Uudenmaan liiton toimenpiteet TKI-panosten kasvattamiseksi 2. TKI-panostusten kehitys suhteessa lähtötilanteeseen
Valmistelussa olevalla VISIO-vaihemaakuntakaavalla on luotu edellytyksiä maakunnan vihreälle siirtymälle	Aluesuunnittelun vastuualueen johtaja	1. Suunnitteluperiaatteet on hyväksytty 2. Kaavaluonnos on valmisteltu
Toiminnalla on edistetty aktiivisesti Uudenmaan edun mukaisesti merkittäviä ratakankkeita ja logistiikkaratkaisuja	Aluesuunnittelun vastuualueen johtaja	1. Ratakankkeiden suunnitelmataso, ratakankkeiden merkinnät vaihemaakuntakaavaluonnokseen

Strateginen painopiste: Onnellisten Uusimaa

Tavoite	Omistaja	Mittari
Maakunnallista yhteistyötä on tiivistetty kuntien elinvoimaa ja työllisyyttä edistävissä palveluissa	Aluekehittämisen vastuualueen johtaja	1. Uudenmaan liiton toimenpiteet yhteistyön tiivistämiseksi. 2. Työllisyysasteen kehitys suhteessa lähtötilanteeseen

Strateginen painopiste: Lisäarvoa kunnille ja yhteistyökumppaneille

Tavoite	Omistaja	Mittari
Vuoden 2025 aikana laadittavalla maakuntaohjelmalla luodaan edellytyksiä maakunnan tasapainoiselle kehitykselle	Maakuntajohtaja	1. Maakuntaohjelma on valmisteltu yhteistyössä sidosryhmien kanssa ja hyväksytty 2. Maakuntaohjelman valmisteluun osallistuneiden sidosryhmien palaute valmistelusta
Uusimaalaisten toimijoiden yhteistyötä on vahvistettu kansallisessa ja kansainvälisessä edunvalvonnassa	Maakuntajohtaja Aluekehittämisen vastuualueen johtaja Aluesuunnittelun vastuualueen johtaja Helsinki EU Officen johtaja	1. On muodostettu yhteisiä kannanottoja ja vaikutettu merkittäviin kansallisiin ja kansainvälisiin aloitteisiin, sääntelyyn ja ohjelmiin

2.2 Aluekehityksen suunnittelu ja ohjaus

Tehtävän kuvaus

Maakuntaohjelman toimeenpanolla on merkittävä rooli siinä, että Uusimaa onnistuu vuoteen 2030 mennessä saavuttamaan hiilineutraaliuden, nostamaan tutkimus- ja kehittämispanostuksia viiteen prosenttiin alueellisesta bruttokansantuotteesta sekä kasvattamaan maakunnan työllisyysastetta 80 prosenttiin. Uusimaa-ohjelmaa täydentäviä aluekehittämisen ydintuotteita ovat Uudenmaan ilmastotiekartta ja sen toimenpideohjelma, älykkään erikoistumisen strategia (RIS) ja sitä tukeva TKI-tiekartta sekä Työllisyyden tiekartta. Aluekehittämisen vastuualue jakautuu maakuntaohjelman painopisteitä mukaillen Kehittämisryhmään, EU-palveluun, Ilmastoryhmään sekä Rahoitusryhmään. Maakuntaohjelmalla toteutetaan valtion aluekehittämissä päätöksessä linjattuja ja aluekehittämislain mukaisia lakisääteisiä tehtäviä.

Kehittämisryhmän tehtävänä on maakunnan elinvoimaisuuden sekä työllisyys- ja elinkeinopolitiikan edistäminen ja niihin liittyvä edunvalvonta. Ryhmä vastaa Uudenmaan valtuustokausittaisen maakuntaohjelman valmistelusta ja seurannasta ja Työllisyyden tiekartan toimeenpanosta. Tehtäviin sisältyy myös maakunnallisen tilannekuvan seuranta, ennakointi sekä analyysit edunvalvonnan tueksi. Uudenmaan liiton hallinnoimalla kansallisella aluekehittämisrahoituksella (AKKE) on voitu rahoittaa uusmaalaisia hankkeita 2020-luvulla lähes 9 miljoonalla eurolla. Ryhmän toimintaa tukevat strategiset hankkeet ovat ESR-rahoitteinen TEPA24-hanke, jonka tavoitteena on tukea Uudenmaan syntyviä TE-alueita maakunnallisen yhteistyön tiivistämisessä, sekä OKM-rahoitteinen Uudenmaan kuntia ja kulttuuritoimijoita yhteen kokoava Kulttuurimarkkinat-hanke. Molemmat hankkeet päättyvät vuoden 2025 aikana.

EU-palveluryhmä seuraa Suomen ulkopuolella päätettävää EU-rahoitusta ja vastaa kansallisen ja EU-tason TKI-politiikan vaikuttamisesta. Ryhmä koordinoi TKI-tiekartan toimeenpanoa ja Uudenmaan alueellista innovaatiostrategiaa (älykkään erikoistumisen strategia RIS) sekä vastaa uusimaalaista innovaatiotoimintaa esittelevän Helsinki Smart Region -brändin ylläpidosta. Ryhmän vastuulla ovat myös Interreg Central Baltic -ohjelman kansallinen kontaktipiste sekä Interreg Baltic Sea Region -ohjelman kansallinen viestintä. Ryhmän toimintaa tukevia strategisia kärkihankkeita ovat Horisontti

Eurooppa -rahoitteinen eurooppalainen kiertotalouden innovaatiolaakso -hanke (European Circular Innovation Valley, ECIV), jonka tavoitteena on vahvistaa eurooppalaisten kiertotalouden kärkialueiden innovaatioyhteistyötä, sekä Interreg BSR -rahoitteinen We Make Transition -hanke, jonka tavoitteena on yhdistää julkisen, TKI- sekä kansalaissektorin innovatiivista yhteistyötä kestävyysmurroksen toteuttamisessa. ECIV-hankkeen myötä Euroopan komissio on nimennyt Uudenmaan yhdeksi alueellisista innovaatiolaaksoista.

Ilmastoryhmä jalkauttaa Hiilineutraali Uusimaa 2030 –tiekarttaan kytkeytyviä hankkeita.

Maakunnallista sopeutumistyötä tukee EU:n Horisontti-rahoitteinen Climate 4 Regions -hanke, joka tuottaa laaja-alaisesti ratkaisuja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, sekä EAKR-rahoitteinen VILKKU-hanke. Luovien alojen kestävyttä edistetään verkko- ja oppimateriaalein LuoTo-hankkeessa, joka päättyy kesällä 2025. Ilmastonmuutoksen hillintätyötä toteutetaan myös muiden liiton suunnitteluprosessien avulla, kuten VISIO-kaavan ja liikennejärjestelmätyn kautta.

Uudenmaan liitto on Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) rahoitusta välittävä toimielin Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelmassa. Uudenmaan liitto on ns. koordinoiva maakunnan liitto, johon on koottu myös Hämeen, Kymenlaakson, Päijät-Hämeen ja Varsinais-Suomen maakuntien liittojen välittävän toimielimen tehtävät. Lokakuuhun 2024 mennessä Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelmasta hankkeita on rahoitettu 68 miljoonalla eurolla (375 hanketta) ja Interreg-ohjelmien kansallisella vastinrahoituksella 4,5 miljoonalla eurolla (61 hanketta). Suomalaisten tuensaajien Interreg- osahankkeita Uudenmaan liitolla on valvottavana 186 kappaletta. Lisäksi liitto toimii Interreg-ohjelmien valvojana (national controller) sekä hoitaa Interreg-ohjelmien kansallisen vastinrahoituksen hallinnointiin, myöntämiseen, maksamiseen ja seurantaan liittyviä tehtäviä. Näitä tehtäviä Uudenmaan liitossa hoitaa **Rahoitusryhmä**.

Uudenmaan liitolla on tiivis aluekehittämisen yhteistyö Etelä- ja Länsi-Suomen maakuntien kanssa. Tämän rinnalla Uudenmaan liitto toimii aktiivisesti erilaisissa maakuntien välisissä ilmasto- ja ennakoitiverkostoissa sekä koordinoi maakuntien älykkään erikoistumisen kollegaverkostoa. Näihin osallistuu mm. työ- ja elinkeinoministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön TKI-asiantuntijoita.

2.2.1 Toiminnan painopisteet vuonna 2025

Vuosi 2025 on voimassa olevan Uudenmaan maakuntaohjelman ”Reilusti edellä” viimeinen toteutusvuosi. Samanaikaisesti Uusimaa-ohjelma päivitetään vuosiksi 2026–2029 yhteistyössä kuntien ja muiden sidosryhmien kanssa. Osana tätä työtä uudistetaan myös Uudenmaan älykkään erikoistumisen (RIS) sekä kulttuurin strategiat. Myös maakuntahallituksen syksyllä 2024 hyväksymän Työllisyyden tiekartan jalkautus käynnistyy alkavan vuoden aikana.

Liitto jatkaa osaltaan maakunnallisen yhteistyön tiivistämistä kuntien elinvoimaa ja työllisyyttä edistävässä palveluissa sekä yhteisen palvelustrategian muodostumista TEPA24 Uusimaa-hankkeen avulla. Vuoden 2025 alussa päättyy myös näillä näkymin Uudenmaan viimeinen, noin miljoonan euron suuruinen AKKE-rahoitushakukierros, sillä Suomen hallituksen budjetissa AKKE-rahoitusta ei enää jatkossa ole. Osana liiton kulttuuritehtävää Uusimaapäivän pääjuhla järjestetään toukokuussa Vantaalla ja Uudenmaan luovan alan toimijat kokoava Kulttuurifoorumi syksyllä 2025.

Uudenmaan TKI-yhteistyössä edetään kohti 5%:n TKI-tavoitetta. Vuonna 2025 tavoitteena on tiivistää edelleen alueellista yhteistyötä TKI-teemoissa muiden rahoitusneuvontaa tarjoavien toimijoiden kanssa. Erityistä huomiota kiinnitetään TKI-hankkeiden kilpailukyvyyn parantamiseen, EU-rahoituksen saannon parantamiseen sekä käynnissä olevien hankkeiden tuloksista viestimiseen.

Ilmastotyössä kuntien ilmastotyön tukemista jatketaan erityisesti kiertotaloussiirtymässä ja ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Vuoden 2025 aikana valmistellaan ilmastoriskitarkasteluun

pohjautuva maakunnallinen sopeutumissuunnitelma osana VILKKU-hanketta. 2025 päättyvälle Uudenmaan kiertotalouslaaksolle on haettu jatkorahoitusta maakunnallisen kiertotalousekosysteemin ja kuntien kiertotaloustyön tukemiseen sekä kiertotalouden green deal sitoumuksen jalkauttamiseen. Ilmastotyön seuranta kehitetään mahdollisuuksien mukaan.

Rahoitusryhmä jatkaa lakisääteisiä tehtävien hoitamista ohjelmien ja tukea saavien hankkeiden etenemisen mukaisesti. Vuodelle 2025 Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelman ennakoitu myöntövaltuus on noin 25,7 M€. Kansallisen vastinrahoituksen osalta myöntövaltuutta on käytettävissä noin 7 M€. Ohjelmakauden uusina toimintoina käynnistyvät paikan päällä tehtävät tarkastukset sekä Uudistuva ja osaava Suomi -ohjelmassa että Interreg-ohjelmien valvonnassa.

Etelä-Suomen maakuntien yhteistä aluekehittämis- ja edunvalvontatyötä jatketaan kesällä 2024 valmistellun Etelä-Suomen Visio 2040 -linjausten pohjalta. Etelä- ja Länsi-Suomen maakuntien liitot ovat maakuntajohtajien toimeksiannosta valmistelleet kahden suuralueen yhteisiä tavoitteita ja edunvalvonnan viestejä tulevaisuuden koheesiopolitiikalle, ja yhteistyö jatkuu vuonna 2025.

2.2.2 Toimintamenot

	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	2 073 900 €	2 073 900 €	2 073 900 €
Toimintamenot	-2 073 900 €	-2 073 900 €	-2 073 900 €

2.3 Alueidenkäytön suunnittelu ja ohjaus

Tehtävän kuvaus

Aluesuunnitteluun kuuluu alueidenkäytön suunnittelun osalta maankäytön, elinkeinojen fyysisen toimintaympäristön, ympäristön, ekologisen kestävyuden ja liikenteen suunnittelun kokonaisuudet maakunnan tasolla. Aluesuunnittelun käytännön suunnittelutyö muodostuu maakuntakaavoituksesta, itäisen ja läntisen Uudenmaan liikennejärjestelmätyöstä, merialuesuunnittelusta sekä Helsingin seudun MAL-yhteistyöstä, joita tukevat liiton paikkatietopalvelut, vaikutusten arviointi sekä asiantuntijuus mm. ympäristö- ja energia-asioissa.

Aluesuunnittelu tarjoaa keinoja vastata aikamme suuriin haasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen, hiilineutraaliuden tavoitteisiin ja biodiversiteetin turvaamiseen sekä sosiaalisen kestävyuden ja taloudellisen elinvoiman kysymyksiin. Aluesuunnittelutyön ytimessä on myös tietoon pohjautuva edunvalvonta ja vaikuttava sidosryhmäyhteistyö sekä maakunnan tasolla, kansallisesti että kansainvälisesti.

Aluesuunnittelun toimintaa priorisoidaan ja kohdennetaan jatkamalla ja kehittämällä vuoropuhelua kuntien ja sidosryhmien kanssa. Kaiken toiminnan perustana on asiantuntijuuden ylläpito ja kehittäminen alati muuttuvassa toimintaympäristössä.

Aluesuunnittelun vastuualueen henkilöstö on jaettu kolmeen ryhmään: maankäyttö-, ympäristö- ja paikkatieto- sekä liikenneryhmään. Ryhmät vastaavat yhdessä alueiden käytön suunnittelun tehtävistä kuitenkin siten, että ryhmillä on omat temaattiset vastuunsa. **Maankäyttöryhmän** työ painottuu maakuntakaavan laadintaan ja kaavan tulkintaan sekä toteuttamisen edistämiseen. Aluevastuiden lisäksi ryhmällä on sektorivastuita mm. kestäväään aluerakenteeseen, asumiseen, kulttuuriympäristöihin, virkistykseen ja elinkeinojen sijoittumiseen liittyen. **Ympäristö- ja paikkatietoryhmän** työt liittyvät mm. kaavan laadinnan ja tulkinnan ympäristönäkökulmiin, ekologisiin verkostoihin ja suojelualueisiin, metsiin ja hiilensidontaan sekä kiertotalouteen ja energia-asioihin. Ryhmä myös vastaa liitossa

paikkatietotehtävistä. **Liikennesuunnittelu** on jaettu alueellisesti kolmeen osaan kahdelle henkilölle perustuen Uudenmaan liikennejärjestelmätöiden alueisiin. Lisäksi henkilöstöllä on omat teemavastuut ja ryhmä vastaa alueidenkäytön liikenteen suunnittelun tehtävistä ja antaa tukea aluekehityksen liikenneasiantuntemuksen tarpeisiin.

2.3.1 Toiminnan painopisteet vuonna 2025

Keväällä 2025 Innovatiivisen vihreän siirtymän VISIO-kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma tavoitteineen asetetaan nähtäville. Palautteen pohjalta valmistellaan suunnitteluperiaatteet hallituksen hyväksyttäväksi. Näiden pohjalta laaditaan kaavaluonnos syksyn aikana. Kaavaluonnosvaiheeseen tarvittavat selvitykset valmistellaan ja kaavatyötä viedään eteenpäin tiiviissä vuorovaikutuksessa kuntien ja sidosryhmien kanssa, rinnakkain Uusimaa-ohjelman, merialuesuunnitelman, liikennejärjestelmätyön ja Helsingin seudun MAL-työn kanssa.

Hankeyhtiöiden ratahankkeiden suunnitelmien eteneminen huomioidaan maakuntakaavatyössä ja tehdään niihin liittyen mahdollisia lisäselvityksiä maakuntakaavaa varten. Tallinna-tunneliin liittyviä selvityksiä jatketaan mm. maakuntakaavan merkintätarpeita silmällä pitäen.

Merialuesuunnittelun toinen kierros käynnistettiin kaikissa rannikon maakuntien liitoissa alkuvuonna 2024, ja tavoitteena on päivittää merialuesuunnitelma vuosien 2024–2027 aikana. Vuoden 2025 aikana keskitytään Merenkäytön vision ja alustavan suunnitelmaluonnoksen muodostamiseen yhteistyössä rannikon liittojen kesken. Työ tehdään merellisiä sidosryhmiä, asiantuntijoita ja viranomaisia osallistaen. Merialuesuunnittelun toisen kierroksen läpileikkaavia teemoja ovat Euroopan vihreän kehityksen ohjelma, ilmastoviisas merialuesuunnittelu, merellinen monikäyttö, sekä huoltovarmuus ja turvallisuus.

Länsi ja Itä-Uudenmaan liikennejärjestelmätöiden tavoitteena on kestävä liikunnan lisääminen. Molempien liikennejärjestelmäsuunnitelmien tuleva nelivuotiskausi täsmennetään toimenpiteineen. Helsingin seudun liikennejärjestelmätyössä koordinoidaan Länsi- ja Itä-Uudenmaan liikennejärjestelmät osaksi Helsingin seutua sekä edistetään maakunnallisia liikennejärjestelmätarpeita.

Voimassa olevan maakuntakaavan toteuttamista edistetään liiton viranomaistyössä. Keskeisissä lausunnoissa ja liiton muussa viranomaistyössä huomioidaan hiilineutraalisuustavoitteet sekä muut maakuntakaavan ja Uusimaa-ohjelman tärkeät painopisteet ja tavoitteet. Viranomaisten yhteistyötä kehitetään ja tiivistetään vaikuttavuuden ja tehokkuuden parantamiseksi.

2.3.2 Toimintamenot

	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	1 802 000 €	1 802 000 €	1 802 000 €
Toimintamenot	-1 802 000 €	-1 802 000 €	-1 802 000 €

2.4 Vaikuttaminen ja viestintä

Aluekehittämislain mukaisesti Uudenmaan liiton tehtävänä on valvoa alueensa etua. Uudenmaan edunvalvonnan lähtökohtana Uusimaa-ohjelman strategisten kärkien toteuttaminen. Edunvalvontatyön tavoitteena on se, että Uudellamaalla on hyvä elää, asua ja työskennellä nyt ja tulevaisuudessa. Edunvalvontaa edistetään järjestöissä, verkostoissa, yhteistyön, tapahtumien ja viestinnän keinoin. Pyrimme vaikuttamaan kansalliseen ja EU-päätöksentekoon niin, että eri päätökset ovat Uudenmaan kannalta myönteisiä. Yhteistyötä tehdään tiiviisti Helsinki EU Officen kanssa.

Kansainvälisten verkostojen kautta vaikutetaan erityisesti EU:n eri politiikka-alueisiin. CPMR:n (Conference of Peripheral Maritime Regions) Political Bureauun varajäsenyys on Uudenmaan liitolla vuosille 2024–2026 ja varsinainen jäsenyys vuosille 2026–2028. BSSSC:n (Baltic Sea States Subregional Cooperation) hallituksen jäsenyys on Uudenmaan liitolla toistaiseksi. Euroopan metropolialueiden verkosto EMA:n (European Metropolitan Authorities) ja Regions for EU Recovery -verkoston toimintaan osallistutaan mahdollisuuksien mukaan. Pohjoismaista yhteistyötä tehdään muun muassa Pohjoismaisen saaristoyhteistyön kautta. Lisäksi Uudenmaan liitto on eurooppalaisen edunvalvonnan tehostamiseksi mukana puolijohdetutkimuksen ja -teollisuuden ESRA-verkostossa (European Semiconductor Regions Alliance) sekä POLIS-liikennejärjestössä.

Viestintä on oleellinen osa kaikkea toimintaa Uudenmaan liitossa. Laadukkaalla viestinnällä tehdään liiton tavoitteita, toimintaa ja tuloksia. Viestinnällä tuetaan johtamista sekä strategia- ja asiantuntijatyötä. Viestintäyksikkö sanoittaa liiton ydintoiminnot, päätökset ja asiantuntijuuden, ja vahvistaa samalla organisaation mainetta ja sidosryhmäsuhteita. Se luo organisaation oman äänen sekä visuaalisen ilmeen. Viestinnän työ vaatii valmiuksia toimia nopeasti ja joustavasti eri viestintäkanavissa, taitoa muotoilla viestit ymmärrettävästi, oleellisen erottamista epäoleellisesta ja tiedon oikeellisuuden varmistamista. Viestintä myös sparraa organisaation muita asiantuntijoita viestimään omasta erityisalastaan. Viestinnän kehittäminen on pitkäjänteistä työtä, joka edellyttää säännöllistä seuranta.

Uudenmaan liitossa yhdistetään vuonna 2025 vaikuttamisen ja viestinnän resurssit. Aiempaa tiiviimpi yhteistyö viestinnän ja vaikuttamisen tiimoilta vahvistaa Uudenmaan liiton näkyvyyttä ja vaikuttavuutta. Avoimuus, luotettavuus, vuorovaikutteisuus ja oikea-aikaisuus ovat keskeisiä periaatteita, joiden avulla saavutamme tavoitteemme. Kansallisen ja kansainvälisen edunvalvonnan tavoitteet ja ydinviestit määritellään vuosittain päivitettävässä edunvalvonnan toimintasuunnitelmassa. Liiton viestintää linjaava Viestinnän periaatteet -asiakirja päivitetään valtuustokausittain.

2.4.1 Toiminnan painopisteet vuonna 2025

Vaikuttamisessa tavoitellaan sitä, että liiton ja kuntien tavoitteet on huomioitu kansallisessa ja EU:n säädösvalmistelussa sekä kansainvälisten yhteyksien ja solmujen kehittämisessä. Kansainvälisessä edunvalvonnassa keskiössä ovat uuden Euroopan komission aloitteet ja ohjelmat.

Kansallisessa edunvalvonnassa yksi keskeinen teema 2025 on valtion aluehallinnon uudistus sekä sen rinnalla kulkeva alueidenkäytön lainsäädännön valmistelu. Uuden hallinnon on tarkoitus aloittaa 1.1.2026, jolloin myös uusi alueidenkäyttölaki tulisi voimaan.

Syksyllä 2025 järjestettävä houkutteleva ja lisäarvoa tuottava Maakuntaparlamentti edistää liiton tavoitteita ja sitouttaa sidosryhmiä toimintaan. Vuoden aikana tehdään työtä liiton positiivisen tunnettuuden vahvistamiseksi tärkeimpien kotimaisten ja kansainvälisten kohderyhmien keskuudessa.

2.4.2 Toimintamenot

	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	1 025 000 €	1 025 000 €	1 025 000 €
Toimintamenot	-1 025 000 €	-1 025 000 €	-1 025 000 €

2.5 Hallintopalvelut

Tehtävän kuvaus

Hallintoyksikkö toimii johtamisen ja päätöksenteon tukiyksikkönä sekä osallistuu asiantuntemuksellaan liiton tehtävien hoitamiseen.

Hallintoyksikön toiminta on jaoteltu palvelukokonaisuuksiin. Henkilöstöpalvelut pitävät sisällään mm. työsuhteen elinkaaren hallinnan, työkyvyn edistämisen, osaamisen kehittämisen ja palkitsemisen. Tiedonhallinnan palvelut pitävät sisällään tietohallinto- ja asianhallintatehtävät. Palvelukokonaisuus vastaa organisaation tietojärjestelmistä, tietoturvasta, tietosuojasta, asiakirjahallinnosta, kirjaamotoiminnasta sekä arkistotoimesta. Talous- ja projektipalvelukokonaisuus vastaa taloushallinnosta, talouden ja toiminnan suunnittelusta ja seurannasta, projektisalkun hallinnoinnista sekä alue- ja rakennerahastolakien mukaisesta kansallisen rahan maksatusvalvonnasta. Lakipalvelukokonaisuus vastaa lakiasiainpalveluista, sopimusten hallinnasta ja liiton hankintatoimesta sekä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Hallintoyksikkö vastaa lisäksi käänös-, toimitila-, assistentti- ja kokouspalveluista.

Hallintoyksikkö toimii hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Tavoitteena on tuottaa asiantuntija- ja tukipalvelut laadukkaasti ja asiakaslähtöisesti sekä arvioida ja kehittää toimintaa jatkuvasti.

Luottamuselimet, niiden kokoonpanot ja toimikaudet perustuvat lainsäädäntöön, Uudenmaan liiton perussopimukseen ja hallintosääntöön. Maakuntavaltuusto koostuu jäsenkuntien valtuutetuista ja käyttää kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa. Muita toimielimiä ovat maakuntahallitus, maakunnan yhteistyöryhmä ja sen sihteeristö sekä tarkastuslautakunta. Hallintoyksikkö vastaa toimielinten kokousprosesseista sekä päätösten täytäntöönpanosta. Luottamushenkilöpalvelut tarjotaan käyttäjätavallisina ja sujuvina.

2.5.1 Toiminnan painopisteet vuonna 2025

Uudenmaan liiton toimielinten toimikausi vaihtuu kevään 2025 kuntavaalien jälkeen. Maakuntahallitus on asettanut vaalien valmistelutoimikunnan valmistelemaan maakuntavaltuuston, maakuntahallituksen ja tarkastuslautakunnan valintaa kuntavaalien tuloksen mukaisesti. Hallintoyksikkö vastaa vaalien valmistelutoimikunnan työn fasilitoinnista sekä perussopimuksen mukaisen kuntien edustajainkokouksen järjestämisestä. Uudenmaan liiton toimielinten osalta hallintoyksikkö vastaa niiden järjestäytymisestä, uusien luottamushenkilöiden tietojen keruusta sekä perehdyttämisen koordinoinnista. Tavoitteena on onnistua perehdyttämisessä niin, että uudet luottamushenkilöt ovat vuoden loppuun mennessä sitoutuneet Uudenmaan liiton toimintaan ja tavoitteisiin.

Covid19-pandemian jälkeen myös Uudenmaan liitossa etätyön määrä on lisääntynyt merkittävästi. Uutta vuokrasopimusta solmittaessa toimitilojen muuttuneeseen käyttöasteeseen reagoitiin vähentämällä toimitilojen neliömäärää. Vuoden 2025 aikana hallintoyksikön tehtävänä on varmistaa, että työarki uusissa toimitiloissa on toimivaa sekä yhteisöllisyyttä ja työn tuottavuutta mahdollisimman hyvin tukevaa.

2.5.2 Toimintamenot

Taloussuunnitelmassa muiden tehtäväalueiden tulot ja menot ilmoitetaan tasapainoisena. Alijäämäinen taloussuunnittelu esitetään laskennallisesti hallintopalveluiden tehtäväalueen toimintatulojen ja toimintamenojen kohdalla

Tehtäväalueen toimintamenoihin sisältyy hallintopalveluiden lisäksi liiton yleiskuluja, kuten liiton luottamushenkilöhallinto, joka kuuluu hallintoyksikön ydintoimintoihin, toimiston vuokrat ja muut kiinteistökulut, tieto- ja viestintätekniset laitteet ja - palvelut, työterveyshuolto ja muut henkilöstöhallinnon yleiskulut. Yleiskulujen osuus on noin 58 % tehtäväalueen kokonaismenoista.

Toimintakate ilmoittaa tulojen ja menojen erotuksen.

	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	2 565 600 €	2 565 600 €	2 565 600 €
Hallintopalveluiden toimintamenot	-1 191 500 €	-1 191 500 €	-1 191 500 €
Toimiston yleiskulujen osuus	-1 636 100 €	-1 417 100 €	-1 374 100 €
Toimintakate	-262 000 €	-43 000 €	0 €

2.6 Helsinki EU Office

Tehtävän kuvaus

Uudenmaan liitto toimii Helsinki EU Office (HEO) isäntäorganisaationa. Helsinki EU Office tehtävänä on toimia sopimuskumppaneidensa neuvonantajana ja asiantuntijana EU-asioissa Brysselissä sekä tukea näiden kansainvälistymistä, strategista vaikuttamista ja EU-edunvalvontaa. Toimisto tiedottaa ja raportoi ennakoivasti ja sopimuskumppaneiden kanssa sovittujen painopisteiden mukaisesti EU-politiikkaan, - lainsäädäntöön ja -rahoitukseen liittyvistä asioista.

2.6.1 Toiminnan painopisteet vuonna 2025

Vuoden 2025 tarkemmat painopisteet valitaan yhteistyössä HEO:n sopimuskumppaneiden kesken loppuvuonna 2024. Painopisteet valitaan nojaten seuraavan Euroopan komission poliittisiin suuntaviivoihin. Vaikuttaminen keskittyy erityisesti vihreän ja digitaalisen siirtymän sekä hyvinvointiin liittyvien EU-aloitteiden valmisteluun. Tämän lisäksi vuonna 2025 vaikutetaan EU:n seuraavan rahoituskehysten (alk. 2028) muodostamiseen, tulevan koheesipolitiikan uudistamiseen ja seuraavan T&I-puiteohjelman valmisteluun.

Uudenmaan liitto on vuoden 2024 aikana käynyt neuvottelut kaikkien HEO:n sopimuskumppaneiden kanssa uudesta sopimusmallista, joka astuu voimaan vuoden 2025 alusta. Uusi sopimusmalli tulee pohjautumaan erilaisiin paketteihin, joista sopimuskumppanit voivat valita tarpeisiinsa parhaiten sopivan. Lisäksi HEO:lle perustetaan ohjausryhmä, jonka tehtävä on ohjata toimiston toimintaa strategisella tasolla. Ohjausryhmään osallistuvat Uudenmaan liiton, Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupunkien lisäksi kattavimman paketin valitsevat sopimuskumppanit.

2.6.2 Toimintamenot

	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatulot	770 500 €	770 500 €	770 500 €
Toimintamenot	- 770 500 €	- 770 500 €	- 770 500 €

2.7 Vuonna 2025 toteutettavat projektit

Projektin nimi	Kesto	Rahoitusohjelma	Projektin kustannusarvio 2025 / €	Uudenmaan liiton omarahoitusosuus 2025 / €
AKKE-rahoituksen hankekehityksen tuki ja hallinnointi¹	1.1.2023-30.8.2025	AKKE-rahoitus	28 000	5 600
AURA tekninen tuki 2021–2027	1.8.2022-31.12.2027	Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman tekninen tuki (EAKR)	712 017	0
European Circular Innovation Valley (ECIV)	1.9.2024 – 30.8.2029	Horisontti Eurooppa -ohjelma	80 000	40 000
Interreg Baltic Sea Region -ohjelman 2021–2027 hakuinfo	15.8.2022-31.12.2027	Interreg Baltic Sea Region -ohjelma	9 495	0
Interreg Central Baltic Info	1.1.2022-31.12.2027	Interreg Central Baltic -ohjelma	75 490	0
Interreg-hallinto 2021–2027	1.8.2022-31.12.2027	Interreg-ohjelmien kansallinen vastinrahoitus	386 298	0
LuoTo3 - Luovien alojen kestävyysmurroksen ekosysteemi	1.12.2023-30.6.2025	OKM: kulttuuri- ja luovien alojen uudistumisen rakennetuki/ (NextGeneration EU, RRF).	194 900	19 490
Regions4Climate	1.1.2023-31.12.2027	Horisontti Eurooppa -ohjelma	87 087	0
TEPA24 - Uusimaa	1.10.2023-31.12.2025	Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 - EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma (ESR+)	245 045	61 261
Uudenmaan kiertotalouslaakso¹	1.11.2022-31.3.2025	AKKE-rahoitus	48 213	11 475
Uudenmaan Kulttuurimarkkinat - Nylands Kulturmarknad	13.3.2024-31.12.2025	opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustus	130 692	13 069
Valtion toimitila- ja palveluverkkouudistus (PTV)	26.2.2024-30.6.2025	VM:n erityisavustus	28 980	0

¹ Hanke on päättymässä vuoden 2024 lopussa, mutta hankkeen toteuttamiselle ollaan hakemassa jatkoaikaa

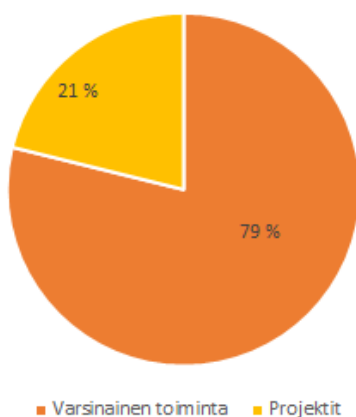
VILKKU Visiona ilmastokestävä Uusimaa	1.8.2023-31.7.2026	Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 - EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma (EAKR)	78 645	10 678
Vihreän siirtymän maankäyttötarpeet Uudellamaalla	1.9.2023-30.6.2025	ympäristöministeriön avustus	1000	300
We Make Transition	1.1.2023-31.12.2025	Interreg Baltic Sea Region -ohjelma	102 589	6 156
Yhteensä			2 208 451	168 029

Uudenmaan liiton varsinaisen toiminnan talousarviossa on varauduttu käynnissä olevien projektien omarahoitusosuuksien (168 029 €) lisäksi ennakoituista uusista projekteista aiheutuviin omarahoitusosuuksiin noin 65 000 eurolla. Vuodelle 2025 Uudenmaan liiton omarahoitusosuuden on siten ennakoitu olevan projekteille yhteensä 233 000 euroa.

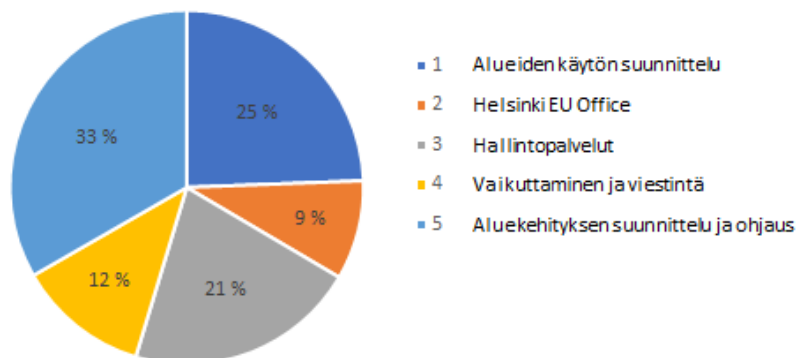
2.8 Käyttötalouden yhteenveto

Tulosryhmä	Tulot	Menot	Toimintakate
Varsinainen toiminta	8 237 000	-8 499 000	-262 000
Projektit	2 208 451	-2 208 451	0
Yhteensä	10 445 451	-10 707 451	-262 000

Menot tulosryhmittäin

Menot tehtävittäin

3. Tuloslaskelmaosa

3.1 Tuloslaskelma, tulosryhmät

TALOUSARVIO 2025	Varsinainen toiminta	Projektit	Uudenmaan liitto, yhteensä
Toimintatuotot			
Liiketoiminnan myyntituotot	421 595	271 211	692 806
Kuntien osuudet	7 800 405	0	7 800 405
Myyntituotot	8 222 000	271 211	8 493 211
Tuet ja avustukset	15 000	1 937 240	1 952 240
Muut toimintatuotot	0	0	0
Toimintatuotot	8 237 000	2 208 451	10 445 451
Toimintakulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-4 715 500	-1 388 319	-6 103 819
Eläkekulut	-785 000	-230 309	-1 015 309
Muut henkilösivukulut	-108 500	-39 228	-147 728
Henkilöstökulut	-5 609 000	-1 657 856	-7 266 856
Palvelujen ostot	-2 053 200	-477 465	-2 530 665
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-197 800	-300	-198100
			0
Avustukset	-9000	-69 000	-78 000
Muut toimintakulut	-630 000	-3830	-633 830
Toimintakulut	-8 499 000	-2 208 451	-10 707 451
Toimintakate	-262 000	0	-262 000
Muut rahoitustuotot	0	0	0
Muut rahoituskulut	-1000	0	-1000
Rahoitustuotot ja -kulut	-1000	0	-1000
Vuosikate	-263 000	0	-26 3000
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0
			0
Tilikauden tulos	-263 000	0	-263 000
Rahastojen muutos	0	0	0
Tilikauden yli-(+)/alijäämä (-)	-263 000	0	-263 000

3.2 Tuloslaskelma, varsinainen toiminta

	TALOUSARVIO 2025	TALOUSARVIO 2024	EROTUS, €	ERO, %
Toimintatuotot				
Liiketoiminnan myyntituotot	421 595	555 695	-134 100	-24,13 %
Kuntien osuudet	7 800 405	7 794 305	6 100	0,08 %
Myyntituotot	8 222 000	8 350 000	-128 000	-1,53 %
Tuet ja avustukset	15 000	15 000	0	0,00 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	
Toimintatuotot	8 237 000	8 365 000	-128 000	-1,53 %
Toimintakulut				
Palkat ja palkkiot	-4 715 500	-4 458 500	-257 000	5,76 %
Eläkekulut	-785 000	-736 000	-49 000	6,66 %
Muut henkilösivukulut	-108 500	-156 000	47 500	-30,45 %
Henkilöstökulut	-5 609 000	-5 350 500	-258 500	4,83 %
Palvelujen ostot	-2 053 200	-2 411 500	358 300	-14,86 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-197 800	-83 500	-114 300	136,89 %
Avustukset	-9000	-227 500	218 500	-96,04 %
Muut toimintakulut	-630 000	-767 000	137 000	-17,86 %
Toimintakulut	-8 499 000	-8 840 000	341 000	-3,86 %
Toimintakate	-262 000	-475 000	213 000	-44,84 %
Muut rahoitustuotot	0	0	0	
Muut rahoituskulut	-1000	-1 000	0	0,00 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-1000	-1 000	0	0,00 %
			0	
Vuosikate	-263 000	-476 000	213 000	-44,75 %
Poistot ja arvonalentumiset	0	-11 000	11 000	-100,00 %
Tilikauden tulos	-263 000	-487 000	224 000	-46,00 %
Rahastojen muutos	0	200 000	-200 000	-100,00 %
Tilikauden yli-(+)/alijäämä (-)	-263 000	-287 000	24 000	-8,36 %

3.3 Taloussuunnitelma 2025-2027, varsinainen toiminta

	Tilinpäätös 2023	Talousarvio 2024	Talousarvio 2025	Talous- suunnitelma 2026	Talous- suunnitelma 2027
Toimintatuotot	8 232 602,73	8 365 000	8 237 000	8 237 000	8 237 000
Henkilöstökulut	-5 121 752,99	-5 350 500	-5 609 000	-5 550 000	-5 550 000
Palveluiden ostot	-2 504 462,22	-2 411 500	-2 053 200	-1 900 000	-1 847 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-190 745,44	-83 500	-197 800	-180 000	-180 000
Avustukset	-6 000,00	-227 500	-9000	-10 000	-10 000
Vuokrat + muut toim.kulut	723 848,23	-767 000	-630 000	-640 000	-650 000
Toimintakulut	-8 546 808,88	-8 840 000	-8 499 000	-8 280 000	-8 237 000
Toimintakate	-314 206,15	-475 000	-262 000	-43 000	0
Rahoitustuotot	5,34	0	0	0	0
Rahoituskulut	-596,70	-1 000	-1 000	-1000	0
Vuosikate	-314 797,51	-476 000	-263 000	-44 000	0
Poistot ja arvonalentumiset	-13 019,44	-11 000	0	0	0
Var. ja rahastojen muutokset	276 913,66	200 000	0	0	0
Yli- / alijäämä	-50 903,29	-287 000	-263 000	-44 000	0
Kertynyt yli- /alijäämä	1 049 878,27	762 878,27	499 878,27	455 878,27	455 878,27

3.4 Investointiosa, varsinainen toiminta

Aineelliset hyödykkeet	TP 2023, €	TA 2024, €	TA 2025, €	TS 2026, €	TS 2027, €
Koneet ja kalusto	13 019,44	11 000	0	0	0
Yhteensä	13 019,44	11 000	0	0	0

3.5 Rahoituslaskelma

	TP 2023, €	TA 2024, €	TA 2025, €	TS 2026, €	TS 2027, €
Varsinainen toiminta ja investoinnit					
Tulorahoitus					
Vuosikate	-314 797,51	-476 000	-263 000	-44 000	0
Investoinnit					
Käyttöomaisuusinvestoinnit	0	0	0	0	0
Vars. toiminta ja investoinnit, netto	-314 797,51	-476 000	-263 000	-44 000	0

3.6 Jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2025

JÄSENKUNNAT	Väkiluku 31.12.2023	%-osuus Uudenmaan väkiluvusta	Varsinainen toiminta 2025	Varsinainen toiminta 2024	Muutos 2024– 2025, €	Muutos 2024–2025, %
Helsinki	674 500	38,33 %	2938835,71	2 937 455,65	1 380,06	0,05 %
Espoo	314 024	17,85 %	1368220,82	1 350 438,29	17 782,53	1,32 %
Vantaa	247 443	14,06 %	1078123,54	1 074 156,58	3 966,96	0,37 %
Hyvinkää	46 901	2,67 %	204350,38	207 015,54	-2 665,15	-1,29 %
Järvenpää	46 490	2,64 %	202559,63	201 853,09	706,55	0,35 %
Kauniainen	10 270	0,58 %	44746,99	45 493,25	-746,27	-1,64 %
Kerava	38 211	2,17 %	166487,55	166 667,04	-179,49	-0,11 %
Kirkkonummi	41 154	2,34 %	179310,37	180 141,60	-831,23	-0,46 %
Mäntsälä	20 957	1,19 %	91310,87	92 508,26	-1 197,39	-1,29 %
Nurmijärvi	44 785	2,55 %	195130,85	196 668,52	-1 537,67	-0,78 %
Pornainen	4 973	0,28 %	21667,65	22 167,12	-499,47	-2,25 %
Siuntio	6 158	0,35 %	26830,76	27 502,10	-671,33	-2,44 %
Tuusula	41 338	2,35 %	180112,07	178 646,40	1 465,67	0,82 %
Karkkila	8 581	0,49 %	37387,92	38 057,03	-669,11	-1,76 %
Lohja	45 645	2,59 %	198877,92	202 653,77	-3 775,86	-1,86 %
Vihti	28 811	1,64 %	125531,20	127 902,22	-2 371,02	-1,85 %
Hanko	7 721	0,44 %	33640,85	34 646,36	-1 005,51	-2,90 %
Inkoo	5 379	0,31 %	23436,62	23 817,16	-380,54	-1,60 %
Raasepori	27 209	1,55 %	118551,19	120 793,35	-2 242,15	-1,86 %
Askola	4 700	0,27 %	20478,17	21 070,05	-591,87	-2,81 %
Lapinjärvi	2 449	0,14 %	10670,44	11 138,86	-468,42	-4,21 %
Loviisa	14 458	0,82 %	62994,35	64 444,35	-1 450,01	-2,25 %
Myrskylä	1 715	0,10 %	7472,35	7 803,39	-331,04	-4,24 %
Porvoo	51 289	2,91 %	223469,15	226 634,61	-3 165,46	-1,40 %
Pukkila	1 781	0,10 %	7759,92	7 993,61	-233,69	-2,92 %
Sipoo	22 595	1,28 %	98447,73	98 736,82	-289,09	-0,29 %
Uusimaa	1 759 537	100,00 %	7666405,00	7 666 405,00	0,00	0,00 %

Uudenmaan liitto // Nylands förbund
Helsinki-Uusimaa Regional Council

Esterinportti 2 B • 00240 Helsinki
+358 9 4767 411 • toimisto@uudenmaanliitto.fi • uudenmaanliitto.fi